

Vereniging Hogescholen

Jaarverslag

2020

Den Haag, 4 juni 2021
Status: definitief
Vastgesteld BV 17 mei 2021
Goedgekeurd AV 4 juni 2021

Vereniging Hogescholen

Vereniging Hogescholen
Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

	Voorwoord	7
1	Bestuursverslag	9
1.1	Verenigingszaken	9
1.2	Communicatie, lobby en evenementen	10
1.3	Onderwijs	11
1.4	Onderzoek	17
1.5	Sectoraal beleid	19
1.6	Internationalisering	24
1.7	Mens en organisatie	26
1.8	Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening	27
1.9	Extern gefinancierde activiteiten	29
1.10	Financieel verslag en overige informatie	32
2	Jaarrekening	52
	Balans per 31 december 2020 (na bestemming resultaat)	52
	Staat van baten en lasten 2020	54
	Kasstroomoverzicht 2020	56
	Algemene toelichting bij de jaarrekening	57
	Toelichting op de balans per 31 december 2020	60
	Toelichting op de staat van baten en lasten 2020	68
	Overige gegevens	76
	Bestemming resultaat	76
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76
	Bijlagen	83
	Bijlage 1: Overzicht lasten per activiteit (inzet personeel plus out of pocketkosten)	83
	Bijlage 2: Overzicht uren per activiteit	85

Voorwoord

Het jaar 2020 blijft waarschijnlijk altijd in onze herinnering als coronajaar. De coronapandemie had een grote impact op onze samenleving; ook op het hbo-onderwijs. Nadat Nederland op 12 maart 2020 plotseling tot stilstand kwam, kon het onderwijs aan hogescholen binnen enkele dagen grotendeels online doorgaan. Dat kon dankzij de flexibiliteit van onze studenten en zeker ook door de enorme inzet van de docenten en medewerkers van de hogescholen. Bijna een half miljoen hbo-studenten volgden hun colleges vaker thuis dan op de

campus. Duizenden docenten gaven hun lessen vanaf zolder of de keukentafel. Die situatie duurt nog voort in 2021, het jaar dat we geleidelijk uit die crisis hopen te komen.

Corona en de nasleep ervan werken als een katalysator voor veranderingen op de arbeidsmarkt, terwijl die toch al zo snel gingen. Bestaande beroepen veranderen of verdwijnen; nieuwe beroepen ontstaan. Hogescholen voelen de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat mensen zich kunnen ontplooiën op die dynamische arbeidsmarkt, zodat ze hun brood kunnen blijven verdienen. De coronacrisis maakte in 2020 van deze missie misschien wel een zaak van nationaal belang. Want de hbo-professionals van morgen zullen het voortouw moeten nemen in de noodzakelijke maatschappelijke transitie op velerlei gebied en daarmee ook naar nationaal herstel uit de crisis.

Daarom richten wij ons onder andere op het flexibiliseren van opleidingen. Concreet maakten we daarover dit jaar afspraken met de minister en de VSNU over lerarenopleidingen. We willen meer ruimte geven aan vrijstelling voor onderdelen die de student al beheerst. Dat is aantrekkelijk voor zowel studenten, als voor werkenden die hun professionele ontwikkeling willen of moeten bijsturen.

Een leven lang ontwikkelen zal de komende jaren steeds meer de norm worden. Nu al volgen jaarlijks zo'n 50.000 mensen een deeltijdopleiding aan een hogeschool en dat aantal zal het komende decennium drastisch toenemen. De Vereniging Hogescholen stelde samen met de MBO Raad en de VSNU een visie op om Nederland de komende jaren vooruit te helpen door werkenden te begeleiden in hun groei en hun doorstroming te bevorderen.

De aansluiting van het hbo op de arbeidsmarkt wordt nog verder versterkt door het praktijkgerichte onderzoek dat hogescholen verrichten. Praktijkgericht onderzoek helpt bedrijven en organisaties te innoveren en zorgt ervoor dat actuele kennis en inzichten direct in het onderwijs en de beroepspraktijk terechtkomen. Door onderzoek dragen hogescholen bij aan analyse, duiding en aanpak van de coronacrisis en de gevolgen ervan voor onze samenleving.

Hoe de coronacrisis zich verder ook ontwikkelt in 2021: digitalisering, technologisering en innovatie hebben het hbo-onderwijs blijvend veranderd in een nieuwe fysiek/digitale mix. Wij doen ondertussen ons uiterste best om de sociale leeromgeving te behouden. Want leren, dat doen we sámen.

Maurice Limmen

Voorzitter Vereniging Hogescholen

1 Bestuursverslag

1.1 Verenigingszaken

In 2020 stond Verenigingszaken vooral in het teken van Covid-19. Als gevolg van de maatregelen konden veel geplande activiteiten niet doorgaan, waaronder de jaarlijkse bestuurdersconferentie, gepland op 28 en 29 mei.

Na 12 maart was het niet meer mogelijk om als bestuur en leden bij elkaar te komen voor de Algemene Vergadering in Utrecht. Vier van de zes vergaderingen zijn in plaats daarvan schriftelijk afgehandeld. In aanvulling hierop heeft het bestuur op 29 mei, 26 juni en 9 oktober thematische sessies georganiseerd waarbij de leden van de AV in kleinere groepen online met elkaar in gesprek gingen over strategische onderwerpen. Deze onderwerpen waren de toekomst van het hbo post-corona, de financiële effecten van de corona-maatregelen (op 29 mei), de relatie onderwijs-arbeidsmarkt, flexibilisering (op 26 juni), impact van corona op het onderwijs en instellingsaccreditatie (op 9 oktober).

In november is een eerste Algemene Vergadering online georganiseerd. De ervaringen van leden en bestuur waren positief.

Direct na de aankondiging door de overheid van de maatregelen om Covid-19 in te dammen, heeft het bestuur een crisisteam ingericht. De eerste prioriteit van dit team was om te komen tot een eenduidige uitwerking van de maatregelen van het kabinet en het ministerie van OCW. De tweede prioriteit van het crisisteam was de belangenbehartiging: het inventariseren en agenderen van de nadelige (lange termijn-) effecten voor studenten, medewerkers en hogescholen van de maatregelen en tot overeenstemming proberen te komen met het ministerie van OCW over maatregelen om de nadelige effecten voor studenten en medewerkers te beperken.

Het crisisteam werd al snel verbreed naar het volledige bestuur. Vanaf mei is de frequentie van het overleg teruggebracht en vanaf de zomervakantie is het bestuur overgestapt naar een wekelijks overleg van een half uur om lopende zaken met betrekking tot corona te kunnen bespreken. Op dat moment is de crisisorganisatie opgeheven en is de aandacht voor corona georganiseerd in de staande organisatie van de vereniging.

In het afgelopen jaar heeft het bestuur meermalen gesprekken gevoerd met de overige leden van de vereniging om standpunten af te stemmen en hen mee te nemen in de ontwikkelingen rondom de corona-crisis. Deze manier van werken is het bestuur en de leden goed bevallen en zal ook in 2021 worden voortgezet. Het online organiseren van de bestuurscommissies heeft er aan bijgedragen dat ook deze bijeenkomsten goed zijn bezocht.

In 2020 hebben in het bestuur de volgende wisselingen plaatsgevonden: Harmen van Wijnen verliet het bestuur per 1 mei en Huib de Jong per 1 juli. Het vice-voorzitterschap van Huib de Jong is overgenomen door Sander van den Eijnden die 3 april 2020 toetrad tot het bestuur. Met het aantreden van Joep Houterman per 1 juli jl. was het bestuur weer volledig.

1.2 Communicatie, public affairs en evenementen

Covid-19 had een grote impact op de communicatie van de Vereniging Hogescholen in 2020. Voor de informatievoorziening naar de instellingen en de externe communicatie over de consequenties van de maatregelen voor hogescholen werd een separate communicatiestructuur opgezet. Voor hogescholen kwamen er wekelijkse updates van de voorzitter, een appgroep voor de voorzitters van de hogescholen en een appgroep om de onderlinge samenwerking tussen de communicatiespecialisten van hogescholen te faciliteren. Voor de externe communicatie werd op website een nieuwsblog ingericht en werden verhalen gepubliceerd over afstandsonderwijs, corona-gerelateerde initiatieven en praktijkgericht onderzoek dat bijdraagt aan de strijd tegen Covid-19.

Met deze werkwijze is voorkomen dat Covid-19 de externe communicatie over belangrijke thema's uit het strategische agenda 'Professionals voor morgen' zou overheersen. Zoals de kerncijfers hbo, de nieuwe editie van de Atlas Onderzoek met impact, het Brancherapport Praktijkgericht Onderzoek 2019, de KUO Voortgangsrapportage en het CAO-hbo boekje. In 2020 bestond de Vereniging Hogescholen bovendien 45 jaar. Om dit jubileum te markeren werd het oorspronkelijk geplande congres omgezet in een serie video's waarin de voorzitter met een aantal stakeholders individueel in gesprek ging over het hbo en de arbeidsmarkt.

Public affairs

In de zomer is een position paper opgesteld gericht op de programmacommissies van politieke partijen, met standpunten en achtergronden op belangrijke actuele thema's in het hbo. Na de zomer is fors geïnvesteerd in het contact met studentenorganisaties en leden van de Tweede Kamer. De betrekkingen zijn inmiddels intensief en het contact is laagdrempelig en goed. Politiek gezien wierp de investering in de betrekkingen met Kamerleden en hun medewerkers direct zijn vruchten af tijdens het jaarlijkse begrotingsdebat in oktober. De toon over het hbo in de onderwijsdebatten is positiever geworden. De Vereniging Hogescholen wordt vaker genoemd en regelmatig wordt verwezen naar publicaties en standpunten van de vereniging. De Vereniging Hogescholen wordt ook frequenter benaderd door politieke partijen met vragen over standpunten, informatie en meedenken in de voorbereiding op debatten over het hoger onderwijs.

Ook met andere onderwijsorganisaties, zoals de MBO Raad en de VSNU, is veel contact geweest, zowel in het kader van public affairs als woordvoering. Samen met de MBO Raad en de VSNU ontwikkelde de Vereniging Hogescholen het plan 'Een leven lang ontwikkelen voor iedereen'. Vanuit de gezamenlijke ambitie dat iedere werkende Nederlander vanaf 27 jaar het basisrecht van één week scholing per jaar moet krijgen. Het plan werd in september overhandigd aan minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In oktober werd het 'Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen' gesloten tussen de Vereniging Hogescholen, VSNU en minister Van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het bestuursakkoord is een belangrijke volgende stap naar een lerarenopleiding die beter past bij zij-instromers.

Evenementen

Nog voor corona werd in januari het verenigingsjaar 2020 geopend met een traditionele nieuwjaarsreceptie in de Glazen Zaal in Den Haag. Jan Anthonie Bruijn componeerde een bijzonder lustrumlied voor de Vereniging Hogescholen. Sinds half maart werden alle geplande fysieke bijeenkomsten en evenementen in korte tijd omgezet naar online versies. Zoals de HIB-studiedag, het KUO-congres, de onlinetraining Bologna-tools, de HEO-verkenningbijeenkomsten en de driedaagse trainingen voor de leden van examencommissies. Ook werden webinars georganiseerd over de invloed van Covid-19 op de werkzaamheden van examencommissies. De digitale bijeenkomsten werden door deelnemers als zeer goed beoordeeld. De verwachting is dat de Vereniging Hogescholen in de toekomst ook hybride evenementen kan aanbieden.

1.3 Onderwijs

In het jaarverslag van team onderwijs over 2020 volgen we de opzet zoals opgenomen in het Jaarplan 2020. De Covid-19 pandemie heeft een groot beslag gelegd op de capaciteit van het team en een bijzondere kleur gegeven aan veel van de activiteiten. Toch is het goed om vast te stellen dat ondanks dat gegeven veel van de voorgenomen activiteiten 'gewoon' doorgang hebben gevonden. Met veel energie is gewerkt aan de uitbouw van ingezette beleidlijnen op belangrijke dossiers als leven lang ontwikkelen, sectorplan Masters, onderwijsinnovatie met ICT en instellingsaccreditatie. Daarnaast zijn nieuwe initiatieven ontplooid, met name gericht op de positie van de student. Aan het eind van deze paragraaf doen we kort verslag van de belangrijkste activiteiten die specifiek naar aanleiding van de pandemie zijn uitgevoerd.

Meer dan ooit staan hogescholen voor de uitdaging kwalitatief hoogstaand onderwijs aan hun studenten te bieden. Onderwijs dat studenten voorbereidt op een loopbaan waarin zij hun talenten optimaal kunnen ontplooiën. Door de pandemie is de vorm waarin het onderwijs wordt verzorgd radicaal gewijzigd. Mede door de hechte infrastructuur die in de afgelopen jaren is opgebouwd rondom SURF en het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT heeft die wijziging snel en goed plaats kunnen vinden.

Onderwijs op maat

De roep om meer maatwerk is onverminderd groot. Naast de bachelor opleidingen bieden de hogescholen steeds meer associate degree (Ad) en master (Ma) opleidingen aan. Ook in de verslagperiode zijn bestuurlijke en andere relevante platforms ondersteund zoals dat van de Ad opleidingen en het Landelijk platform professionele Masters (LPPM). In samenwerking met het LPPM is aan een sectorplan Masters gewerkt. Hiervoor heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met OCW en CDHO. Hogescholen krijgen in het sectorplan de mogelijkheid om gezamenlijk op een aantal maatschappelijke thema's brede cross-sectorale masteropleidingen te ontwikkelen. Dergelijke masteropleidingen hebben een breed uitstroomprofiel, waar hogescholen hun eigen specialisatie in kunnen aanbrenge. Door OCW en CDHO mee te nemen in deze ontwikkeling wordt aangekoerst op vrijstelling van de toetsing van het CDHO. Het sectorplan is het voorjaar van 2021 in de vereniging vastgesteld.

Op het gebied van het onderwijs aan volwassen professionals (LLO) is een aantal belangrijke stappen gezet. Samen met de VSNU is aan onderzoeksbureau SEO de opdracht verstrekt een verkenning te doen naar een systeem van leerrechten waarmee professionals in staat worden gesteld om zich jaarlijks bij te scholen. De bevindingen van SEO zijn gebruikt voor het formuleren van een visie op LLO. Na het nodige (bestuurlijke) overleg heeft ook de MBO Raad zich achter deze visie geschaard, die medio september aan minister Koolmees van SZW is aangeboden. Daarmee geven de publieke onderwijssectoren een heldere reactie op de adviezen van de commissie Borstlap. De inzet van de hogescholen rondom LLO is op veel plaatsen over het voetlicht gebracht, onder andere in de Stichting van de Arbeid, de SER en in de richting van Kamerleden van de grotere fracties.

Vanuit het Platform Leven Lang Ontwikkelen is met veel energie gewerkt aan een andere, meer flexibele opzet van het onderwijs aan volwassen studenten. Het werken met leeruitkomsten speelt daarin een belangrijke rol. De Covid-19 crisis levert daarbij zowel nieuwe uitdagingen als mogelijkheden op. In het bijzonder geldt dat voor de implementatie van het Aanvullend sociaal pakket dat het kabinet in september 2020 heeft vastgesteld. Met een onderwijsaanbod gericht op het snel van werk naar werk begeleiden, willen de hogescholen hun rol pakken. Dit aanbod is uitgewerkt in een project FastSwitch waar ongeveer 20 hogescholen werken aan een landelijk dekkend aanbod van maatwerkoplossingen, vertrekkend vanuit een stevige gemeenschappelijke kern en propositie. Daarbij wordt samenwerking gezocht met relevante interne als externe partijen, zoals sectoraal adviescolleges, ministeries en Buitenboordmotor.

Stelselontwikkeling

Als gevolg van de pandemie is de uitwerking van het door de Vereniging Hogescholen en VSNU plan voor wisselstroom, onderdeel van het position paper over de toekomst van het Nederlandse (binaire) stelsel van hoger onderwijs, 'on hold' gezet. In het najaar is besloten de activiteiten niet eerder dan in het late voorjaar van 2021 weer op te starten. De aandacht bij de stelselontwikkeling is mede als gevolg van uitspraken van de Tweede Kamer verlegd naar de aansluiting van ons onderwijs op de arbeidsmarkt. Er is voorwerk gedaan en er zijn verkennende gesprekken gevoerd die het fundament moeten leggen voor nieuwe arrangementen voor afstemmend overleg tussen hogescholen en werkveld. Daarover is meer te lezen in het hoofdstuk dat de activiteiten van team sectoraal beschrijft.

In breder verband heeft de Vereniging Hogescholen geparticipeerd in het Onderwijspact. Op basis van de publicatie van het visiedocument 'Toekomst van ons Onderwijs' is een reeks van debat-bijeenkomsten georganiseerd, steeds rondom een specifiek thema. De opbrengsten van de debatten zijn bijeen gebracht en besproken door de deelnemers aan het onderwijspact. Met het oog op beïnvloeding van verkiezingsprogramma's en nieuw regeerakkoord wordt direct na de zomer besproken hoe het pact uitgewerkt kan worden in concrete lobby activiteiten.

Instellingsaccreditatie

Nadat in 2018 het Accreditatiestelsel 3.0 van kracht was geworden, heeft de discussie zich vanaf 2019 toegespitst op het al dan niet invoeren van instellingsaccreditatie. In het voorjaar 2020 is de discussie over de invoering van instellingsaccreditatie voortgegaan. Door een nieuw opgericht Landelijk Netwerk Kwaliteitsbeleid is het position paper 'Terug naar de bedoeling' opgesteld, waarin wordt uitgewerkt welke voordelen invoering van instellingsaccreditatie voor de hogescholen zou kunnen hebben. Na bespreking in de bestuurscommissie onderwijs is deze visie verder aangescherpt, en

voorgelegd aan de AV. In de AV bestond brede steun voor de doorontwikkeling van het accreditatiestelsel als beschreven in het position paper, al was er ook kritiek. In november is het position paper aan de minister aangeboden en inmiddels is duidelijk dat de Vereniging Hogescholen daarmee een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de uitgangspunten voor instellingsaccreditatie die de minister aan de Tweede Kamer heeft voorgelegd.

Kwaliteitsafspraken

In het najaar van 2019 bleek dat meer instellingen een negatieve beoordeling op hun kwaliteitsafspraken hebben gekregen dan van tevoren was ingeschat. Dit leverde grote druk op het proces omdat veel herbeoordelingen nodig waren in een feitelijk ontoereikend tijdsbestek. Dat stelde de hogescholen voor grote problemen bij de begrotingsvoorbereiding voor 2021. Het overleg met OCW over passende bijstellingen in de procesgang werd vervolgens ingehaald door de Covid-19 pandemie. Die maakte het feitelijk onmogelijk de eerste ronde van beoordelingen tijdig volledig af te ronden. Tegen die achtergrond heeft de Vereniging Hogescholen gepleit voor het volledig en zonder voorbehoud toekennen van de kwaliteitsgelden voor 2021, en de budgettaire gevolgen van de beoordelingen van de kwaliteitsafspraken toe te passen op de rijksbijdragen vanaf 2022. De minister van OCW kon daar in meegaan en heeft daar, mede dankzij een geslaagde lobby richting de Kamer, groen licht voor gekregen.

Naar verwachting zullen alle kwaliteitsafspraken in 2021 zijn gemaakt. Dat is ook het jaar waarover in 2022 een tussentijdse evaluatie zal plaatsvinden, uitgevoerd door de NVAO. In overleg met de NVAO en het ministerie van OCW is het initiatief genomen om de werkwijze bij die monitoring op korte termijn nader te verduidelijken. Zo kunnen hogescholen in hun jaarverslag over 2020 daar al op anticiperen.

Onderwijsinnovatie met ICT

Samen met SURF en de VSNU voeren we de 'Versnellingsagenda onderwijsinnovatie met ICT' uit om de voordelen van digitalisering in het hoger onderwijs maximaal uit te nutten. De projectorganisatie heeft in het verslagjaar zijn waarde onverwacht kunnen bewijzen bij de reactie van de instellingen op de Covid-19 pandemie. Er is direct gereageerd door de bestaande netwerken te benutten voor intensieve kennisdeling. Daar hebben veel hogescholen en opleidingen hun voordeel mee kunnen doen. Protocollen en best practices werden snel gedeeld, feedback geven en krijgen en leren van en met elkaar waren snel georganiseerd.

Maar ook hier geldt dat de reguliere agenda, naast alle onverwachte gebeurtenissen, 'gewoon' verder in uitvoering is genomen. Met andere werkwijzen is doorgewerkt volgens de voorgenomen planning. Gebleken is dat niet alle teams een zelfde mate van progressie laten zien. Dat zal voorjaar 2021 kunnen leiden tot een strategische heroriëntatie.

Aansluitingsvraagstukken

Op landelijk niveau heeft het expertisepunt LOB een uitbreiding van haar opdracht gekregen. Ook de overgang mbo-hbo en ook de overgang vo-hbo zijn vanaf september 2019 onderdeel van de opdracht van het LOB-expertisepunt. Via de aansluit-coördinatoren bij hogescholen en het bureau van de Vereniging is de verbinding versterkt tussen het LOB-expertisepunt (gehuisvest bij de MBO Raad) met de praktijk op hogescholen.

Belangrijk voor een verbetering van de aansluiting op langere termijn is de curriculumvernieuwing in het voortgezet onderwijs. Najaar 2019 zijn de opbrengsten van het project currisculum.nu aan de Tweede Kamer aangeboden. Op hoofdlijnen kon de Vereniging Hogescholen zich daar in vinden. Bij bespreking in de Kamer, voorjaar 2020, is echter veel van wat werd voorgesteld gesneuveld. Er is gekozen voor een vervolg waarin het accent op vak vernieuwing komt te liggen, te beginnen bij kernvakken als Nederlands en Wiskunde. Didactiek, onderwijsleerproces, en met name een vakoverstijgende op vaardigheden gerichte vernieuwingsslag raken daarmee uit zicht. Door OCW is een wetenschappelijke commissie ingesteld die de opbrengst van curriculum.nu zal beoordelen alvorens vervolgstappen in de richting van feitelijke curriculumontwikkeling worden gezet. De adviezen van de commissie zijn begin 2021 beschikbaar gekomen en stemmen weinig hoopvol. Onze inspanningen zullen de komende tijd daarom gericht moeten zijn op het maximaal beïnvloeden van de inrichting van het vervolgproces, gericht op de nieuwe eindtermen in het vo.

Studentsucces

In de strategische agenda van de Vereniging Hogescholen staat studentsucces centraal in het streven studie-uitval te beperken en meer studenten te begeleiden naar een diploma. We richten ons tegen de achtergrond van inclusief onderwijs op verdergaande flexibilisering van het onderwijs en flexibel toetsen. Tegen deze achtergrond is door de Vereniging Hogescholen positief gereageerd op de uitbreiding van het experiment Flexstuderen. Verder zijn we betrokken bij een onderzoek dat Berenschot in opdracht van OCW vanaf dit voorjaar uitvoert naar de mogelijkheden voor en gevolgen van flexibilisering van de bekostiging. Het eindrapport zal begin 2021 beschikbaar komen.

Positief is de voortgang in het experiment leeruitkomsten. In 2020 heeft de minister van OCW besloten dat het werken met leeruitkomsten in de WHW zal worden verankerd. Het is een belangrijk onderdeel in het bestuursakkoord lerarenopleidingen dat najaar 2020 is gesloten. Het wetgevingstraject is inmiddels opgestart en moet ervoor zorgen dat na afloop van de huidige experimenteerperiode (medio 2022) alle instellingen voor alle opleidingen waarvoor zij dat wenselijk achten met leeruitkomsten kunnen werken.

Toegankelijkheid van het onderwijs is een belangrijke ambitie. Najaar 2020 is er vanuit het ministerie een Kamerbrief uitgegaan over de stand van zaken omtrent alle maatregelen die in gang zijn. Vanuit de Vereniging Hogescholen heeft een inventarisatie plaatsgevonden over selectie- (instrumenten) bij hbo-opleidingen met een numerus fixus. Op basis van de bevindingen daarvan is gestart met het organiseren van kennisdeling binnen het hbo. Eind november 2020 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden voor medewerkers van hogescholen, die betrokken zijn bij selectieprocedures. Op basis van de evaluatie hiervan wordt nog bezien hoe deze kennisdeling verder zinvol kan worden bestendigd. Een factor die hierin ook meegenomen wordt, is de oprichting van een Expertgroep Toegankelijkheid Hoger Onderwijs (ETHO), die zal worden ondergebracht bij NRO en als kennisknooppunt voor toegankelijkheid zal gaan fungeren. ETHO moet beschikbare kennis over dit thema gaan bundelen en eenvoudig beschikbaar maken voor ho-instellingen. Ook zal ETHO waar nodig verder onderzoek initiëren.

Bij het realiseren van 'de juiste student op de juiste plaats' speelt het (bindend) studieadvies een belangrijke rol. Als gevolg van de pandemie hebben de hogescholen besloten het bsa een jaar buiten haakjes te plaatsen. Dat heeft in de samenleving op veel bijval mogen rekenen. Tegelijkertijd heeft het ook de (ook politieke) vraag opgeroepen naar de waarde van het bsa in het geheel van beleid gericht op oriëntatie, selectie en verwijzing. Najaar 2020 is de bestuurscommissie onderwijs ondersteund bij het voorbereiden van een verenigingstandpunt over het bsa. Dat standpunt is dat het een waardevol instrument is en blijft dat hogescholen gericht moeten kunnen blijven inzetten als onderdeel van een breder, samenhangend beleid om studenten met succes naar een diploma te begeleiden.

Studentenwelzijn

Hogescholen waren ook in 2020 actief op het gebied van de vijf gezamenlijke ambities studentenwelzijn. Op welke wijze is samengevat in de Factsheet Studentenwelzijn die de Vereniging Hogescholen in september 2020 lanceerde op het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn. De Landelijke Werkgroep Studentenwelzijn, waarin de Vereniging Hogescholen samenwerkt met het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (ECIO), OCW, studentenbonden en VSNU, heeft veel aandacht besteed aan studentenwelzijn in Coronatijd. Dit heeft geresulteerd in de 'Handreiking studentenwelzijn in Corona-tijd - Manieren om onder bijzondere omstandigheden de stress voor studenten met een ondersteuningsvraag te verminderen' (bijlage bij het 'Servicedocument hoger onderwijs: aanpak Covid-19). Ook heeft de Werkgroep in oktober een Inspiratie-Event Studentenwelzijn georganiseerd waar de 'Voortgangsrapportage 2019-2020' en het 'Jaarplan 2020-2021' aan minister van Engelshoven zijn aangeboden.

Voor studenten voor wie de overgang naar een werksituatie niet vanzelfsprekend is, bijvoorbeeld vanwege een functiebeperking, heeft het project Transitieroute in 2020 verder vorm gekregen. De Vereniging Hogescholen heeft zeven hogescholen hiervoor in contact gebracht met aan ECIO/KBA-Nijmegen. De Vereniging Hogescholen heeft inhoudelijk commitment, volgt het project en heeft een linking pin-functie, waarbij het de (tussen)resultaten communiceert naar de hbo-instellingen en de landelijke werkgroep studentenwelzijn.

Volgens het Nationaal Preventie Akkoord (NPA) moesten de hogescholen eind 2021 een plan 'Studie & Alcoholpreventie' klaar hebben. Door de Covid-19 pandemie heeft dit lagere prioriteit gekregen. Met VWS hebben we kunnen afspreken om in 2021 opnieuw naar de planning te kijken.

Diversiteit en inclusie is in 2020 een nieuw dossier. In december 2020 heeft het bestuur een start gemaakt met de portefeuille D&I. Samen met de portefeuillehouder D&I zijn zowel het domein Arbeidsvoorwaarden (medewerkers) als Onderwijs (studenten) betrokken. Een aantal al in gang gezette activiteiten zal hierin worden samengebracht. Zo neemt de Vereniging Hogescholen vanaf voorjaar 2020 deel aan het programma 'Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA)', vanuit SZW dat gericht is op het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Daarnaast is gewerkt aan een gerichte aanpak om stagediscriminatie tegen te gaan. In reactie op de publicatie van een onderzoek door o.a. het ROA is het initiatief genomen voor de inrichting van een landelijk netwerk stagediscriminatie. In het netwerk delen hogescholen, studentenbonden, betrokken ministeries en werkgeversorganisaties best practices en ontwikkelen zij aanbevelingen voor nieuw beleid.

Vitale regio's

In onze agenda 'Professionals voor morgen' hebben we gesteld dat een belangrijk deel van de hogescholen de komende jaren geconfronteerd zal worden met krimp. Deze terugloop van studentenaantallen heeft mogelijk grote gevolgen, gegeven de brede maatschappelijke functie die hogescholen vervullen. Het uitgangspunt is dat we als sector blijvend verantwoordelijkheid willen dragen voor een toegankelijk en gevarieerd aanbod aan hbo-opleidingen en praktijkgericht onderzoek in Nederland, dat voorziet in de regionale behoefte. De werkgroep Vitale regio's heeft onder leiding van Sander van den Eijnden gewerkt aan een ordening van het vraagstuk van krimpregio's. Dit heeft geleid tot een discussienota 'Vitale regio's'. In de nota worden vier onderwerpen geïdentificeerd die binnen de vereniging om nadere verkenning vragen.

Easy Access regeling

Hogescholen stellen sinds jaar en dag delen van auteursrechtelijk beschermde werken ter beschikking aan studenten, ter toelichting op het onderwijs. Vroeger gebeurde dit in de vorm van (papier) readers, tegenwoordig veelal in digitale vorm. Hiervoor zijn hogescholen op grond van de Auteurswet een vergoeding verschuldigd. In het tweede helft van 2020 is hierover samen met de vertegenwoordiger van de uitgevers een nieuwe overeenkomst opgesteld, de Easy Access regeling. Deze is toekomstbestendiger, toegankelijker en simpeler dan de eerdere overeenkomsten. Bovendien gaan alle hogescholen per student dezelfde vergoeding betalen.

Handreiking examencommissies

In de tweede helft van 2020 is door een extern adviseur een nieuwe, derde, versie opgesteld van de 'Handreiking voor examencommissies'. Deze Handreiking wordt door leden van examencommissies intensief gebruikt als naslagwerk. De nieuwste versie is aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving en relevante jurisprudentie.

Hbo titulatuur

In 2015 is het door een wetwijziging mogelijk gemaakt dat hbo-afgestudeerden voortaan ook de titels 'bachelor/master of arts' en 'bachelor/master of science' mochten gaan voeren. In de tweede helft van 2020 is deze wetwijziging geëvalueerd door het bureau Dialogic. Vanuit Team onderwijs is bijgedragen aan de klankbordgroep voor deze evaluatie. Eén van de hoofdconclusies van de evaluatie was dat de wetwijziging er niet toe heeft bijgedragen – zoals sommigen bij invoering vreesden – dat voor werkgevers onduidelijk(er) is geworden of iemand aan het hbo dan wel aan het wo heeft gestudeerd.

Covid-19

Door team onderwijs is op vele manieren bijgedragen aan de respons op de pandemie. Die bijdragen zijn voor een deel neergeslagen in de Servicedocumenten die door OCW in overleg met de stakeholders in het hoger onderwijs zijn uitgebracht. We hebben kritisch commentaar geleverd bij de Spoedwet die is gemaakt. Er zijn webinars georganiseerd voor examencommissie met het oog op de specifieke eisen die de plotse overgang op online onderwijs en toetsen met zich meebracht. We hebben met de CDHO en de NVAO overlegd over aanpassing van relevante procedures met betrekking tot bijvoorbeeld

de Toets Nieuwe Opleiding en de Kwaliteitsafspraken. Er is veel tijd gestoken in het regelen van de voorwaardelijke toelating van studenten die als gevolg van de pandemie niet tijdig hun diploma in ontvangst konden nemen. We hebben voor kwetsbare studenten, toetsing en praktijk onderwijs afspraken op maat gemaakt.

Om de coronacrisis voorspelbaarder te maken is aangekoerst op het ontwikkelen van een routekaart voor het hoger onderwijs. Deze is met succes overgenomen door OCW in de bredere route kaart.

1.4 Onderzoek

De inzet van onze vereniging op het dossier Onderzoek is te vatten in de vier categorieën genoemd in het jaarplan:

- Kwaliteitsborging praktijkgericht onderzoek;
- Opbouwen van een onderzoekscultuur;
- Verbinding met maatschappij en kennisinfrastructuur;
- Zichtbaarheid en toegevoegde waarde.

Daarnaast heeft ook COVID-19 zijn weerslag gehad op verschillende activiteiten binnen het onderzoeksdomein.

In 2020 is binnen bovengenoemde categorieën gewerkt aan onder andere de volgende onderwerpen:

Kwaliteitsborging praktijkgericht onderzoek

Als uitwerking van een van de zorgplichten naar aanleiding van de ondertekening van de landelijke gedragscode wetenschappelijke integriteit is de Vereniging Hogescholen per 1 juli 2020 aangesloten bij het Landelijk Orgaan Wetenschappelijk Integriteit (LOWI) als adviesorgaan met betrekking tot vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit. Daarnaast zijn in 2020 voorbereidingen getroffen waardoor de Vereniging Hogescholen vanaf 1 januari 2021 onderdeel is van het Netherlands Research Integrity Network (NRIN) Dit geeft medewerkers van hogescholen de gelegenheid kennis te nemen van de laatste inzichten met betrekking tot wetenschappelijke integriteit.

Verder heeft de Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek vlak voor de zomer de brancherapportage praktijkgericht onderzoek 2019 gepubliceerd waarin ook een tussentijdse evaluatie van het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek is opgenomen.

Daarnaast is samen met Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek (LNKO) een plan gemaakt met trainingmateriaal voor verschillende doelgroepen. De eerste folder is af en gesprekken over twee andere folders worden gepland.

Opbouwen van een onderzoekscultuur

De voornaamste activiteit binnen deze categorie in 2020 was het verder uitwerken van de proposities voor de professional doctorate; de eigen derde cyclus in het hbo. Na de eerste brede uitvraag zijn er vijf proposities voldoende gevonden om verder te ontwikkelen: Energie & duurzaamheid, Gezondheid & welzijn, Kunst & creatief, Maritiem en Leisure, tourism & hospitality. De proposities voor Techniek & digitalisering en Onderwijs waren nog niet voldragen, maar haken zo snel als mogelijk aan. Er is een governancestructuur opgezet met een programmteam en zeven domeinspecifieke taskforces. Het programmteam heeft in de tweede helft van 2020 een uitgebreid plan van aanpak ontwikkeld

waarin de meerwaarde van de professional doctorate, de typering, het niveau, de opzet, de kwaliteitszorg en de financiën verder uitgewerkt zijn. De Algemene Vergadering heeft eind november ingestemd met het plan van aanpak. Begin 2021 heeft de laatste afstemming plaatsgevonden met de VSNU, waarna het voorstel met minimale vertraging naar de minister is gestuurd en door haar positief is ontvangen.

Verbinding met maatschappij en kennisinfrastructuur

In de Algemene Vergadering van oktober 2020 is het geactualiseerd verenigingskader voor de Centres of Expertise, waarin de aanbevelingen van de commissie Reiner zijn geïmplementeerd, vastgesteld. Voor de verbinding van het hbo met het missiegedreven innovatiebeleid (en andere kennisagenda's) is een begin gemaakt met de inrichting van een stuurgroep onder leiding van de portefeuillehouder onderzoek uit het bestuur én zes hbo-thematafels op de thema's Energie & duurzaamheid, Landbouw, water, voedsel, Gezondheid & Zorg, Veiligheid, Sleuteltechnologieën en Maatschappelijk verdienvermogen. Daarnaast is een inventarisatie van alle relevante hbo-actoren per tafel in gang gezet: van Centres of Expertise tot lectorenplatforms en van sectorale adviescolleges tot SPRONG-consortia. Bovendien is ingezet op betere aansluiting van het onderzoek aan hogescholen met de regio. Hiervoor zijn er vijf zogenaamde KICathons gehouden met Zuid-Holland, Noord-Holland en Flevoland, Noord-Brabant, Overijssel en Utrecht. Hier zijn de activiteiten en ambities van de provincies en regionale ontwikkelingsmaatschappijen vergeleken met die van de hogescholen in die provincies. Dit heeft geleid tot betere afstemming en nieuwe verbindingen op regionale zwaartepunten.

Zichtbaarheid en toegevoegde waarde

Zoals afgesproken in het sectorakkoord uit 2018 met de minister van OCW, publiceert de vereniging iedere twee jaar een overzicht van de activiteiten op praktijkgericht onderzoek. Afgelopen september is een geheel geactualiseerde editie van de Atlas Impact met onderzoek gepubliceerd. Hierin wordt per onderzoeksthema de actuele stand van zaken weergegeven voor de Centres of Expertise, de lectoren per hogeschool en de lectorenplatforms. Daarnaast wordt middels het Nationaal Platform Praktijkgericht Onderzoek (NPPO) gewerkt aan een platform waarin de kennisproducten van hogescholen zichtbaarder worden gemaakt, met ondersteuning van SIA en SURF. Afgelopen jaar heeft SURF de verkenning afgerond over de werkwijze om op de beste manier informatie over onderzoek te ontsluiten. Ook is er een initiatief opgestart voor het gezamenlijk verder verkennen van mogelijkheden voor Open publiceren, onder andere voor Nederlandstalige vaktijdschriften en het verder uitnutten van bestaande (wettelijke) mogelijkheden voor onderzoekers om aan de eisen van bijvoorbeeld subsidiegevers rond Open Access te voldoen (plan-S).

In december 2020 heeft minister Van Engelshoven, in navolging van het AO wetenschapsbeleid van juni 2020, haar visie op het lectoraat gepresenteerd middels een kamerbrief en de door de Vereniging Hogescholen opgestelde notitie 'Ontwikkeling van het lectoraat'. In december is ook vanuit de Kenniscoalitie - met medewerking van de Vereniging Hogescholen - een Investeringsagenda voor onderzoek en innovatie 2021-2030 gepubliceerd met bijdrage van de Vereniging Hogescholen. In deze agenda wordt ingezet op jaarlijkse groei van 300 tot 380 miljoen naar uiteindelijk 3 % van het BBP. Aanvullend hierop heeft de Vereniging Hogescholen een position paper praktijkgericht onderzoek gemaakt met de eigen verkiezingsinzet voor de komende jaren.

Covid-19 en onderzoek

De uitbraak van Covid-19 en daaropvolgende maatregelen hebben ervoor gezorgd dat een aantal activiteiten iets minder snel uit de startblokken zijn gekomen dan oorspronkelijk beoogd.

Desalniettemin zijn praktisch alle resultaten behaald.

Een aantal weken na het uitbreken van de corona-crisis is een verenigingsbrede uitvraag gedaan naar de impact van de crisis op praktijkgericht onderzoek. Op basis van deze uitvraag is een analyse gemaakt waarbij hbo-specifieke knelpunten aan het licht zijn gekomen, zoals de gebrekkige beschikbaarheid van docentonderzoekers voor onderzoek en de impact op lopende en nieuwe onderzoeksprogramma's. Deze analyse is ingezet in de overleggen met de departementen en de overleggen met Kenniscoalitie om de hbo-positie duidelijk voor het voetlicht te brengen en mogelijke compensatiemaatregelen te formuleren.

Vanuit de Kenniscoalitie is er een gezamenlijke oproep gedaan voor investering in onderzoek en innovatie, het perspectief pakket voor onderzoek en innovatie gericht op de continuïteit van het ecosysteem en als impuls voor duurzame economische groei. Daarnaast is geïnventariseerd op welke manier onderzoekers van hogescholen bijdragen aan de analyse en duiding van de coronacrisis. Dit is gepresenteerd op de Vereniging Hogescholen website.

1.5 Sectoraal beleid

In de sectoren komen het algemene hbo-brede beleid en de specifieke kenmerken van sectoren samen. Voor het bedienen van deze sectoren zijn zeven sectorale adviescolleges (sac) ingericht. Om met het onderwijs en onderzoek snel te kunnen inspelen op de behoeftes van de arbeidsmarkt en maatschappij, is structureel contact met de omgeving, het werkveld en beroepsorganisaties nodig. Het sectoraal beleid is daarom ook nauw betrokken bij het project onderwijs-arbeidsmarkt, bij de thematafels van het missiegedreven innovatiebeleid (1.4), het sectorplan professionele masters (1.3) en het ontwikkelen van de professional doctorate (1.4).

Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt

Op het thema 'Inspelen op de arbeidsmarkt', zoals ook benoemd in de strategische agenda van de Vereniging Hogescholen 'Professionals voor Morgen', is in 2020 extra geïnvesteerd met de inzet van een apart projectteam. Dit team heeft gewerkt aan drie lijnen:

- betere profilering van de bestaande structurele samenwerking tussen hogescholen en bedrijfsleven;
- verdere versterking van overlegstructuren met het landelijk georganiseerd bedrijfsleven;
- betere aansluiting bij bestaande externe netwerken op het gebied van arbeidsmarkt.

Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt was daarnaast bij alle sectoren een prominent thema. In 2020 zijn de in 2019 gestarte sectortafels Zorg & Welzijn en Techniek voortgezet. Aan deze tafels nemen relevante brancheorganisaties, sac-leden, loo-voorzitters en VNO-NCW/MKB-NL deel. Ook is overlegd over mogelijke inrichting van een subsectortafel i.o. Retail en Handel. Het is de bedoeling dat de sectortafels input geven aan het brede landelijk overleg dat in 2021 wordt vormgegeven. Onderwerpen die op de sectortafels aan bod komen zijn onder andere leven lang ontwikkelen, macrodoelmatigheid, flexibilisering en stageplekken.

Eind 2020 heeft OCW de kamerbrief "Macrodoelmatigheid hoger onderwijs" gestuurd, tevens reactie op de analyse door de CDHO over de macrodoelmatigheid van het bestaand opleidingsaanbod.

Uit deze (CDHO) analyse volgt een positief beeld van de macrodoelmatigheid van het hoger onderwijsaanbod. Bij het merendeel van de opleidingen is de aansluiting op de arbeidsmarkt goed. Dit is goed nieuws, maar was ook de verwachting op basis van de gegevens uit onder andere de jaarlijkse HBO-monitor. Er worden echter wel verbeterpunten genoemd over drie sporen:

- a Betere reguliere dialoog. De Vereniging Hogescholen, VNO-NCW en MKB-Nederland werken samen aan de inrichting van een landelijke overlegtafel;
- b Meer inzicht en transparantie. Samen met de koepels en studenten zal OCW een kennisgroep arbeidsmarkt en samenleving instellen;
- c Meer ruimte voor vernieuwing en samenwerking. Zoals ook aangekondigd in de strategische agenda van OCW wil de minister werken aan ruimte voor instellingen om sneller in te kunnen spelen op veranderende ontwikkelingen en het stimuleren van meer samenwerking.

Sectorale verkenningen

Vorig jaar is gestart met een nieuwe reeks intensieve sectorale verkenningen. De context van de sectorale verkenning wordt geleverd door de Meta-analyse, die als vertrekpunt dient voor de sectorale verkenningen. In mei 2020 is het rapport van Berenschot 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' gereed gekomen. De Meta-analyse geeft een overzicht van de voor het hbo meest relevante maatschappelijke vraagstukken met daaraan gekoppeld de hbo-sectoren die daarin een rol spelen. Er kunnen geen sectorplannen meer gemaakt worden en verkenningen gedaan zonder interactie met de andere sectoren. De Meta-analyse is opgesteld vanuit internationale en nationale onderzoeken en ontwikkelagenda's en onderscheidt vier clusters van maatschappelijke opgaven: klimaat en milieu, demografische verschuivingen, gezondheid en maatschappij, veiligheid. De opgaven die hierbij horen spelen zich af in de context van technologische ontwikkelingen en een veranderende arbeidsmarkt.

Economie (heo)

De sector economie is na de zomer gestart met een sectorale verkenning onder leiding van Michaël van Straalen. De verkenning heeft als doel dat het hoger economisch onderwijs zijn arbeidsmarktrelevantie behoudt en versterkt. Daarmee kan het HEO een blijvend perspectief bieden aan studenten tijdens hun opleiding en verdere carrière. In de strategische agenda 'Professionals voor morgen' stelt de Vereniging Hogescholen de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt centraal.

De verkenning kent zes belangrijke thema's:

- Transitie & alternatieve economische (waarde) systemen
- Technologisch burgerschap
- Crossovers en kansen in de sector
- Arbeidsmarktrelevantie in de sector heo
- Versterken van kansgelijkheid met focus op doorstroom
- Heo-vraagstukken voor praktijkgericht onderzoek en verbinding met onderwijs

Elk thema wordt uitgewerkt in een themabijeenkomst. Hiervoor wordt een breed scala aan mensen uitgenodigd zowel van binnen het hbo als buiten het hbo (werkveld). Ook lectoren en studenten worden gevraagd deel te nemen. In november en december hebben de eerste themabijeenkomsten plaatsgevonden. De overige vier vinden plaats in 2021. Naar verwachting zal de verkenning in september 2021 worden afgerond.

Verder is in het najaar 2020 het Ad-domeinprofiel Business Administration goedgekeurd. Het betreft hier een domeinprofiel waaronder drie Ad-opleidingen vallen, namelijk de Ad Officemanagement,

Ad Bedrijfskunde en de Ad Management. Dit domein is het eerste domeinprofiel dat namens het bestuur is vastgesteld door het landelijk Ad-Platform en het betreffende sac (sac heo).

Kunsten (kuo)

Voor de sector kunsten is in de zomer de vierde, en laatste, voortgangsrapportage KUO NEXT naar het ministerie van OCW gestuurd. In de rapportage wordt uitgebreid stilgestaan bij de opbrengsten van KUO NEXT voor het hoger kunstonderwijs. Zo zijn de relaties tussen hogescholen met kunstonderwijs onderling én met externe partijen, zoals werk- en beroepenveld, culturele en maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijfsleven verder verdiept. Binnen alle vier de thema's van de agenda (talentontwikkeling, flexibel onderwijs, onderzoek, en internationalisering) heeft het hbo-kunstonderwijs stevige ontwikkelingen laten zien.

Verder is in 2020 de nieuwe kuo agenda ontwikkeld. Sac, discipline-netwerken en bestuurders hebben in een serie gesprekken de basis gelegd voor een vervolg op KUO NEXT. Vervolgens is de concept agenda tijdens een online werkconferentie in oktober voorgelegd aan interne en externe stakeholders (o.a. docenten, studenten, werkveld). Naar aanleiding van de inbreng tijdens de conferentie is de agenda verder aangepast. De agenda wordt begin 2021 definitief vastgesteld. Tijdens de werkconferentie stond, naast de nieuwe agenda, ook een terugblik op vier jaar KUO NEXT én een gesprek met het werkveld over hoe het kuo kan opleiden voor het werkveld van morgen geprogrammeerd. De afspraak met het ministerie van OCW over het aantal opleidingsplaatsen van een aantal kunstopleidingen met behoud van financiering liep in 2020 af. Vanwege corona is de afspraak met een jaar verlengd.

Binnen de sector is ook onderling gesproken over de impact van corona op het kunstonderwijs en de kunst- en cultuursector, grensoverschrijdend gedrag, het (master)opleidingsportfolio en de pilot voor een professional doctorate in de kunsten.

Bètatechniek (htno)

In 2013 heeft de Sectorbrede planningsneutrale conversie hbo-bacheloropleidingen techniek plaatsgevonden. In het kader daarvan zijn bestaande opleidingen gefuseerd tot een aantal nieuwe brede 'stamopleidingen'. Onderdeel van de afspraken toen was de mogelijkheid om in de toekomst die fusie geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken en de opleidingen te 'ontvlechten'. Daarmee worden een of meer CROHO registraties van de oorspronkelijke opleidingen (voor de fusie) opnieuw actief. Het sac heeft in 2020 van één hogeschool een ontvlechtingsverzoek ontvangen, namelijk voor de opleiding Bouwkunde en Bouwtechnische Bedrijfskunde bij Avans. De ontvlechting is afgerond en goedgekeurd door de NVAO.

In 2020 is het sac htno begonnen met nadenken over de opzet van een nieuwe verkenning. De sector doet dit in samenwerking met het landelijk georganiseerde werkveld, stemt inhoudelijk af op het Techniekpact en betreft andere relevante gremia. De meta-analyse uitgevoerd door Berenschot wordt hierbij uiteraard ook meegenomen. Tevens kijkt de sector samen met de branches naar vraagstukken als (diversiteit van de) instroom en verbinding op het gebied van praktijkonderzoek. Een nadere samenwerking van de Vereniging Hogescholen met de VSNU en MBO Raad is voortvloeiend uit de afspraken uit het klimaatakkoord in het bijzonder opgestart rondom het stimuleren van verticale samenwerking bij maatschappelijke vraagstukken die raken aan energietransitie en waarbij samenwerking met marktpartijen aan de orde is.

Daarnaast heeft het sac htno in 2020 deelgenomen aan de landelijke overlegtafel Techniek met o.a. de branches, VNO-NCW en aantal domeinvoorzitters. De bedoeling is dat dit overleg structureel van aard wordt.

Hogere sociale studies (hss)

Het sac hss is eind 2020 gestart met de taakopdracht voor een nieuwe sectorale verkenning. De laatste sectorale verkenning 'Meer van Waarde' werd onder voorzitterschap van Hans Boutellier uitgevoerd en in 2014 gepubliceerd. De taakopdracht zal begin 2021 door het bestuur worden vastgesteld.

In 2020 heeft het sac tevens meegedacht over de 'Kennis- en Onderzoeksagenda Sociaal Werk', die impulsen bevat die op korte en middellange termijn nodig zijn.

Aan de landelijke sectortafel Zorg en Welzijn vindt regelmatig overleg plaats van vertegenwoordigers van de sac's hgzo en hss met de landelijke brancheorganisaties, VNO-NVW en MKB Nederland.

Ook vindt separaat hss-overleg met de branches plaats over specifieke onderwerpen. Speciale aandacht was er voor de nieuwe bachelor Social Work met de drie afstudeerrichtingen (jeugd, zorg, welzijn & samenleving). Aandachtspunt is het spanningsveld tussen generiek en meer specifiek opleiden. Dit wordt versterkt door wettelijk verplichte registraties.

Het sac en de sectorraad hebben in 2020 positief gereageerd op het projectvoorstel van het Landelijk Ad-overleg Zorg Welzijn Educatie (LAdO ZWE) om te komen tot een set van gedragen opleidingsprofielen voor de Ad-opleidingen conform de inhoudelijke eisen die daaraan worden gesteld. In 2021 start de kwartiermakersfase.

Een aantal beroepsverenigingen in de psychologische zorg heeft onder leiding van de heer Rinnooy Kan een advies opgesteld, gericht aan de minister van VWS, om te komen tot transparantie en vereenvoudiging van de academische beroepenstructuur psychologische zorg. Het sac heeft hier voor de zomer op twee opeenvolgende conceptadviezen gereageerd. Het eindadvies handelt alleen over het academische domein, de tekst over de hbo-beroepen is verwijderd. Wel adviseert de commissie een vervolgtraject over de hbo-beroepenstructuur en de aansluiting ervan op de wo-beroepenstructuur.

Onderwijs (hpo)

Het eerste half jaar van 2020 is uitvoering gegeven aan de strategische agenda 'Samen toekomstbestendige leraren opleiden' die in december 2019 is gepubliceerd. Voor de uitvoering van deze agenda heeft de Vereniging Hogescholen van OCW middelen ontvangen. Met deze middelen heeft LOBO gewerkt aan de uitbouw van het netwerk Jonge Kind naar een landelijk expertisecentrum Jonge Kind dat maart 2021 moet starten en is ook een netwerk Oudere Kind opgezet. Op verzoek van de minister zijn verder pilots Jonge/Oudere kind ingericht. Op de valreep diende de minister een wetsvoorstel voor gespecialiseerde pabo's in. De Vereniging Hogescholen heeft hier afwijzend op gereageerd.

In juli 2020 publiceerde Merel van Vroonhoven haar advies over het lerarentekort 'Samen sterk voor elk kind'. Haar advies sluit grotendeels aan bij onze strategische agenda, maar het advies voor de uitvoering niet. Het heeft al ingezette ontwikkelingen in de sector in een stroomversnelling gebracht. Met de andere onderwijskoepels, vakbonden en beroepsverenigingen is een traject gestart om tot een integraal actieplan te komen in 2021. Parallel aan dit traject is er vanuit de voorjaarsnota structureel 11 miljoen euro vrijgekomen voor het verder flexibiliseren van de lerarenopleidingen, het uitbouwen van het aantal partnerschappen samen opleiden en professionaliseren en het verder bevorderen van zijinstroom. Om onze ambities voor het verder flexibiliseren te realiseren, heeft de Vereniging Hogescholen samen met OCW en de VSNU het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen gesloten met een looptijd tot en met 2023. Onze grootste ambitie hierin is om volledig

leerwegaafhankelijk te gaan opleiden. Een aanpalende ontwikkeling betreft de in maart 2020 door OCW aangestelde commissie Onderwijsbevoegdheden die advies moet geven over de uitvoering van het in 2018 gepubliceerde rapport 'Ruim baan voor leraren' van de Onderwijsraad. Een flexibeler bevoegdhedenstelsel is voor de Vereniging Hogescholen een grote wens, want ondersteunend aan onze flexibiliseringsslag en het aantrekkelijker maken van het beroep.

Gezondheidszorg (hgzo)

Eind 2020 heeft de sector hoger gezondheidszorgonderwijs de laatste hand gelegd aan het sectorplan 2021-2025. Met het plan wil de sector invulling geven aan een goede strategische samenwerking.

De hogere gezondheidszorgopleidingen hebben de komende vier jaar de ambitie om:

- missiegedreven (met maatschappelijke vraagstukken als uitgangspunt),
- duurzaam (voortdurend inspeland op veranderende omstandigheden),
- cross-sectoraal (in een samenwerking die zorg en welzijn overstijgt) en
- participatief (met de burger centraal) op te leiden.

Deze ambities worden in het sectorplan verder uitgewerkt. Met verschillende (branche)organisaties is in 2020 een gesprek gevoerd over het sectorplan-in-wording. Vanzelfsprekend hebben de contacten primair langs digitale weg plaatsgevonden. Op deze wijze is ook een alternatieve tweedaagse georganiseerd. Dat heeft ertoe geleid dat het sectorplan, ondanks Covid-19, tot stand is gekomen in nauw overleg met de sectorraad en met de voorzitters van de landelijke opleidingsoverleggen in het hoger gezondheidszorgonderwijs.

Het sac hgzo heeft twee maal deelgenomen aan de landelijke sectortafel Zorg en Welzijn.

Agro & Food

Het jaar 2020 stond voor de sector Agro & Food in het teken van de verdere uitwerking van de vier werkprogramma's uit het Sectorplan 2019-2023 'Duurzaam pionieren met groene generaties':

- domein en cross-overs;
- praktijkgericht onderzoek;
- opleidingsportfolio ontwikkelen;
- binnen het Groenpact: digitalisering & technologisering.

In 2020 heeft het sac Agro & Food vanuit cross-over beleid een gezamenlijke overleg met het sac htno geïnitieerd en is verder verkend hoe invulling te geven aan cross-sectoraal werken. Er vindt frequent overleg plaats met bestuurders onder andere over GroenPact ontwikkelingen.

In de Human Capital Agenda 'Groenpact 2.0' stellen onderwijs, bedrijfsleven en overheid een gezamenlijke agenda centraal op inhoud, verbinding en kwantiteit. De Human Capital Agendais verankerd in de topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. Relevante partijen waar landelijk overleg mee is, zijn onder andere LTO, Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en de waterschappen.

Covid-19

In alle sac-vergaderingen was een vast bespreekpunt de impact van de corona-crisis op het onderwijs en onderzoek en het studenten- en docentenwelzijn.

1.6 Internationalisering

De activiteiten van de vereniging op het gebied van internationalisering vallen uiteen in drie categorieën: de twee zoals genoemd in het jaarplan (uitwerking internationaliseringsagenda en SDG's) plus activiteiten rond Covid-19.

Uitwerking internationaliseringsagenda

Een deel van de ambities uit de agenda is door de wereldwijde coronapandemie geraakt. Hieronder wordt per thema uitgewerkt hoe hier in 2020 toch invulling aan is gegeven.

Het bevorderen van uitgaande mobiliteit

Door de wereldwijde pandemie is dit punt in een ander daglicht komen te staan en op termijn onzeker geworden (zie hierna onder Covid-19 en internationalisering). Ondanks dat heeft de bevordering van uitgaande mobiliteit met een focus op inclusie concrete uitwerking gevonden in het concept Internationalisation @ Home en met de werkgroep inclusief van Neth-ER is er gewerkt aan de eerste contouren position paper inclusief internationaliseren. Onder het thema 'Internationalisation in the changing world' organiseerde het HIB-netwerk op 8 oktober jl. een drukbezochte HIB-studiedag. Ruim 130 beleidsmakers, adviseurs, international officers en docenten namen eraan deel. Zij bespraken er de meerwaarde van internationalisering in brede zin. Ook gingen zij in op de vraag hoe zij het belang van internationalisering onder de aandacht kunnen blijven brengen in veranderende tijden.

Onderwijstaal

Door de inzet van de Vereniging Hogescholen is bij de uitwerking van de Wet Taal en Toegankelijkheid in de twee AMvB's voor hogescholen het best mogelijke arrangement gerealiseerd. Daarnaast is de Vereniging Hogescholen ook betrokken geweest bij de AMvB over het instellingscollegegeld waardoor er een overgangsregeling is opgenomen.

Positionering van het hbo internationaal

De Vereniging Hogescholen heeft het afgelopen jaar haar steun uitgesproken voor behoud van de NESO's en Nuffic. Het kabinet heeft echter besloten om de subsidiering van onder andere de NESO-kantoren stop te zetten. Vervolgens zijn, samen met de leden van het HIB-netwerk, de gevolgen besproken en is nagedacht over alternatieve scenario's. De Vereniging Hogescholen heeft verschillende voorstellen gedaan om de Internationale Kennis- en Talentstrategie (ITK) beter aan te laten sluiten bij de praktijk van hogescholen. Bijvoorbeeld door in overleg met de attachés bezien hoe ze jaarlijks op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen bij hogescholen. Tot slot is ter voorbereiding op het AO internationaal in de Tweede Kamer een position paper ingediend.

Bestendigen en versterken van (internationale) netwerken

Voor wat betreft de lobby voor de positie van hogescholen en praktijkgericht onderzoek in Brussel was er afgelopen jaar nauwe samenwerking tussen de Vereniging Hogescholen en UASNL.

De samenwerking met onder andere Neth-ER, UAS4Europe en UASNL heeft in 2020 geresulteerd in een sterkere positie van het hbo in Europa. De Vereniging Hogescholen en UASNL werkten in Neth-ER verband mee aan een position paper waarin het Nederlandse kennisveld oproept tot een Europese Onderwijsruimte die kansen biedt voor iedereen. Hierbij is voorgesorteerd op een verhoogde deelname van hogescholen in de nieuwe Europese onderzoeks- en innovatieprogramma's. Ook is ingezet op het voorzitterschap van Nederland binnen het UAS4Europe netwerk en een verkenning loopt naar een grotere en sterke deelname van hogescholen in de calls van het European Universities Initiative, als onderdeel van het Erasmus+ programma.

Brexit

In het kader van de Brexit is vanuit de Vereniging Hogescholen nauw contact onderhouden met onderwijspartners in Nederland en de Britse koepels zoals het UKKi (Universities UK international) en de British Council. De consequenties van Brexit zijn breed gedeeld en er is ingezet op toekomst-scenario's die o.a. met de BCI en het bestuur zijn besproken.

Global Sustainable Development (SDG's)

In 2020 is door de SDG-coalitie het SDG HBO-plan verder uitgewerkt. Het bureau van de Vereniging Hogescholen heeft de instellingen hierbij ondersteund via communicatie, het faciliteren van kennisdeling en een liaisonrol. In 2020 heeft de Vereniging Hogescholen een actieve rol gespeeld in het zichtbaarder maken van de SDG's. Om transparant te communiceren en zichtbaar te maken welke SDG-impact er wordt gemaakt, zijn er regelmatig updates verschenen op de Vereniging Hogescholen -website. Aan de versterking van de hbo SDG-positie in Europa is bijgedragen met position papers en de vertegenwoordiging hiervan middels UASNL in het UAS4Europe netwerk.

Covid-19 en internationalisering

Bij de aanvang van de crisis heeft de Vereniging Hogescholen met name als vraagbaak gefunctioneerd en voor kennisdeling gezorgd. In een later stadium zijn actief concrete oplossingen aangedragen en is de positie van de internationale student in een aantal documenten opgenomen. Zo zijn knelpunten geïnterviewd, oplossingen aangedragen en doorgevoerd in o.a. het servicedocument. De gedragscode is aangepast, ook voor non-EU studenten, en in de spoedwet zijn de internationale studenten meegenomen. Daarnaast zijn er extra contactmomenten tussen de IND en hogescholen gefaciliteerd en is er nauw samengewerkt met Buitenlandse Zaken, OCW, Nuffic, NRTO en VSNU.

1.7 Mens en organisatie

De cao-onderhandelingen 2020 verliepen deze ronde ongekend grillig. Bonden kondigden aan de cao formeel te zullen opzeggen. In een bijeenkomst met alle kunstopleidingen is toen in kaart gebracht welke gevolgen een eventueel verlies van de ketenbepaling in de cao hbo zou hebben. Uiteindelijk bleef de opzegging van bonden uit. Verder moest door het vertrek van de voorzitter van de werkgevers-delegatie vlak voor de start van het cao-proces een nieuwe bestuurder bereid worden gevonden om de onderhandelingen over te nemen. Hetgeen goed gelukt is. Tijdens de onderhandelingen begin maart werden cao-partijen vervolgens overvallen door de beperkingen vanwege de uitbraak van het Coronavirus. Het gevolg was dat de onderhandelingen online moesten worden voortgezet. Bovendien veroorzaakte Covid-19 grote onzekerheid over de economische gevolgen van de crisis en over de vraag of het kabinet onder deze omstandigheden het referentiemodel zou toepassen en de ruimte voor arbeidsvoorwaarden in 2020 onverkort zou doorgeven. Uiteindelijk is onder grote druk op 31 maart 2020 een akkoord bereikt over een cao met een looptijd van 9 maanden. De loonafpraak is voorzien van een veiligheidsventiel waardoor niet meer loonruimte is toegezegd dan in het voorjaar 2020 via het referentiemodel beschikbaar is gesteld.

Livvit en onderzoek naar een alternatief arrangement

Voor het zoeken naar een zowel door hogescholen als door bonden gedragen alternatief voor de huidige verzekering voor arbeid gerelateerde zorg (Livvit) is gebruik gemaakt van een extern onderzoeksbureau. Dat bureau heeft in 2019 een rapport opgeleverd, dat door cao-partijen in 2020 is bestudeerd. Geconcludeerd is dat er – om gericht keuzes te kunnen maken – nog meer zicht nodig is op wat er momenteel in de markt aan arrangementen wordt aangeboden.

Belastingdienst en voortzetting overleg over fiscale aspecten verbonden aan afspraken in de cao hbo

Voorafgaand aan 2020 was al wel voorzien dat het gesprek met de Belastingdienst over de fiscale behandeling van een aantal hbo-specifieke arbeidsvoorwaarden gecontinueerd zou worden. Vervolgens kwamen daar de fiscale consequenties van Covid-19 voor de arbeidsvoorwaarden bij. Denk bijvoorbeeld aan de vergoeding voor thuiswerken en de vaste reiskostenvergoeding. Omdat dit breder speelde dan alleen het hbo is een deel van deze problematiek door de Zelfstandig Publieke Werkgevers gezamenlijk aanhangig gemaakt bij de Minister van Financiën.

Participatiewet en banenafpraak

In 2020 is de werkagenda aangevuld met onder meer activiteiten en good practices op hogescholen en een paragraaf over de gevolgen van de Covid-19-crisis op de invulling van de banenafpraak.

Corona vraagstukken

De contacten met hogescholen en de kennisuitwisseling zijn in de coronaperiode geïntensiveerd. Het digitale ledenplatform Basecamp heeft zich daarbij ontwikkeld tot een belangrijke bron van informatie en kennisdeling.

1.8 Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening

Instroom

De afgelopen jaren steeg de studenteninstroom in het hbo. Ook in 2020 was deze trend zichtbaar bij de publicatie van de definitieve cijfers van het studiejaar 2019-2020. De instroom bleek te zijn gegroeid met 2,7% naar 113.422 eerstejaars studenten. Het totaal aantal inschrijvingen is daarmee opgelopen naar 464.28 studenten.

In de zomer van 2020 bleek dat zich voor studiejaar 2020-2021 een recordaantal studenten had aangemeld. Door de Corona-crisis zijn in het voortgezet onderwijs meer geslaagden die konden doorstromen naar het hbo, minder scholieren kozen voor een tussenjaar en een groep mbo-studenten werd (voorwaardelijk) toegelaten tot het hbo. Deze uitzonderlijke situatie was aanleiding voor DUO om in het najaar alvast de eerste voorlopige inschrijfcijfers aan de koepels te leveren. Uit deze voorlopige data bleek dat de instroom met bijna 10% is gestegen, leidend tot in totaal circa 490.000 studenten. In januari 2021 bij de analyse van de definitieve cijfers is dat beeld bevestigd.

De huidige crisis laat een verhoogde vraag zien naar betrouwbare cijfers van onder andere het aantal ingeschreven studenten inclusief verschillende achtergrond kenmerken. Binnen het cluster bestuurlijke informatievoorziening is het afgelopen jaar met vernieuwde inzet gewerkt aan het borgen van deze gegevenslevering middels een wetswijziging. Hiermee zullen de sectorraden ook in de nabije toekomst verzekerd zijn van de aanlevering van deze gegevens.

Voorwaardelijke toelating

Eén van de andere gevolgen van de Corona-crisis is de voorwaardelijke toelating van mbo-studenten aan een hbo-opleiding en hbo-studenten aan een wo-opleiding. De bestuurlijke afspraken leidden tot een aantal (praktische) aanpassingen bij de studentenadministraties van alle 36 hogescholen. Op de netwerksite is tussen de leden uitgebreid discussie gevoerd over de uitwerking en uiteindelijk een door de Vereniging Hogescholen geschreven handleiding geplaatst. Het gehele proces had een zeer korte doorlooptijd, waarbij de samenwerking tussen de verschillende partijen goed is verlopen. Begin 2021 zal dit nog verder worden geëvalueerd.

Financiële gevolgen Covid-19

De financiële gevolgen van de Corona-crisis kunnen op de langere termijn flink oplopen. Het gaat hierbij niet alleen om de grote stijging in studentenaantallen, maar ook om de investeringen van hogescholen in het geven van online-onderwijs en het mogelijk maken van thuiswerken voor medewerkers. Verder blijkt afgelopen jaar dat studenten meer begeleiding nodig hebben bij het volgen van online-onderwijs. Deze financiële gevolgen zijn, voor zover mogelijk voor zo'n unieke situatie, in kaart gebracht. In de politiek is eind 2020 de discussie gestart over compensatie voor studenten. De uitkomsten van dit alles zal in 2021 bekend worden.

NSE

Een ander gevolg van de Corona-crisis is dat in 2020, net als in 2019 de Nationale Studenten Enquête niet is afgenomen. Wel is door de projectgroep en de stuurgroep 'Vernieuwing NSE' hard gewerkt aan de vernieuwing van de vragenlijst, zodat in 2021 de NSE weer gewoon kan plaatsvinden.

Branchecode Goed Bestuur

Geheel los van de Corona-crisis heeft in 2020 de monitor van de branchecode Goed Bestuur weer plaatsgevonden. Hierbij is aan de hand van de jaarverslagen 2018 de naleving van de code in beeld gebracht. Nadat de resultaten in de Algemene Vergadering zijn besproken, is het rapport op de website van de Vereniging Hogescholen gepubliceerd. In de tweede helft van 2020 is ook gestart met de voorbereiding voor de evaluatie van de gehele branchecode Goed Bestuur, welke in 2021 zal worden uitgevoerd.

Onderzoeken bekostiging

Tenslotte stonden in 2020 een drietal onderzoeken van OCW centraal in de aandacht. Naar aanleiding van de Commissie van Rijn heeft OCW opdracht gegeven voor een onderzoek naar de toereikendheid van het macrobudget, de doelmatigheid van de besteding en de kosten (toerekening) in het mbo, hbo en wo. Binnen de vereniging is een bestuurlijke werkgroep ingesteld met een dwarsdoorsnede vanuit de leden om de onderzoeksaanpak te bespreken en het gesprek aan te gaan met de onderzoekers. Daarnaast heeft OCW in navolging van de aanbeveling van de commissie van Rijn een onderzoek laten uitvoeren naar de verhouding vast-variabel in de bekostiging. De onderzoekers maken daarbij een vergelijking met een aantal andere landen en andere (publieke) sectoren.

Het derde bekostigingsonderzoek in 2020 is het onderzoek naar de financiële effecten van flexibele deelname in het hoger onderwijs. Hierin is aan de hand van een aantal scenario's in kaart gebracht welke effecten flexibele deelname heeft op de organisatie van de opleidingen, de studenten-administratie en de financiën van de hogescholen en universiteiten. Alle drie de onderzoeken zijn begin 2021 afgerond.

1.9 Extern gefinancierde activiteiten

De afgelopen jaren zet *10voordeleraar* sterk in op de borging van kwaliteit van de lerarenopleidingen door de wettelijke bekwaamheidseisen (kennisinhoud, vakdidactiek en algemene pedagogiek) te verankeren met behulp van de vakspecifieke en generieke kennisbases, landelijke kennistoetsing, peerreview en intercollegiale consultatie. Lerarenopleiders, vakinhoudelijke deskundigen, beleidsmakers en werkveld werken in deze activiteiten met elkaar samen. De ontwikkeling, de organisatie en het beheer van die samenwerking is belegd bij het programmabureau *10voordeleraar*, dat is ondergebracht bij de Vereniging Hogescholen.

Landelijke kennistoetsen

Het kalenderjaar 2020 is gestart met toetsafnames voor de landelijke kennistoetsen conform de daarvoor met de hogescholen opgestelde planning. Halverwege de derde toetsperiode (binnen het studiejaar) voor de pabo's in maart zijn de corona-maatregelen van kracht geworden. Hierdoor is nog wel de derde pabo Wiskunde-toets afgenomen, maar heeft de derde pabo Nederlands-toets geen doorgang meer kunnen vinden. Noodgedwongen is de voorgenomen toetsplanning vanaf dat moment losgelaten. In april is onderzoek verricht naar de mogelijkheden van online/remote proctoring. Ook is hiermee een pilot uitgevoerd. Dit alles, om bij langdurige fysieke sluiting van de hogescholen toch de landelijke kennistoetsen te kunnen afnemen.

Vanaf 15 juni zijn de hogescholen echter weer in beperkte mate onderwijs- en toetsactiviteiten gaan aanbieden. In samenspraak met de bestuurders is hierbij prioriteit gegeven aan de landelijke kennistoetsen. In de tweede helft van juni heeft dan ook een groot aantal studenten van zowel pabo's als tweedegraads-lerarenopleidingen de toets gemaakt, op locatie van de hogescholen en onder corona-proof omstandigheden. Hierdoor zijn veel studenten in staat geweest alsnog de landelijke kennistoets te behalen. Vanaf dat moment heeft *10voordeleraar*, ook voor het studiejaar 2020-2021 de toetsen volgens planning kunnen aanbieden. Wel is hierbij rekening gehouden met ruimere mogelijkheden voor toetsafnames, omdat de faciliteiten hiervoor op de hogescholen door de corona-maatregelen beperkt bleken. Ondanks corona zijn in het studiejaar 2019-2020 uiteindelijk 18.364 toetsen afgenomen, tegen 18.780 afnames in het studiejaar 2018-2019.

Het organiseren van inzagesessies bleek eind 2020 niet langer mogelijk door de corona-maatregelen.

Mede door corona heeft *10voordeleraar* de beoogde migratie naar een nieuwe cloud-omgeving voor haar toetsstelsel en de overgang daardoor naar een nieuwe toetsafnamespeler in de zomer van 2020 moeten uitstellen. Eind 2020 zijn de voorbereidingen gestart voor een overgang in het eerste kwartaal van 2021.

Veranderagenda tweedegraadslerarenopleidingen

In samenwerking met *10voordeleraar* werken de eerste- en tweedegraadslerarenopleidingen aan een gezamenlijke horizontale kwaliteitsborging, waarbij met name voor de tweedegraadslerarenopleidingen de zogenaamde veranderagenda leidend is. De systematiek van peerreview wordt verder uitgebouwd om te kunnen werken vanuit een kwaliteitscultuur waarin gezamenlijk zorg wordt gedragen voor de borging van het niveau van de studenten.

De Raad voor Kwaliteitsborging heeft in dit kader eisen en kaders voor de peerreviewsystematiek opgesteld, die richtinggevend zijn voor het opstellen van de peerreviewplannen en de uitvoering daarvan door de verschillende landelijke vakoverleggen. Ook heeft de Raad een start gemaakt met het onderwerp 'Programmatisch Toetsen'. Duidelijk is geworden dat de implementatie van dit onderwerp in het licht van de horizontale kwaliteitsborging sterk moet worden getemporeerd, vooral vanuit het oogpunt van draagvlak en kennisverwerving.

Praktisch alle landelijke vakoverleggen van de tweedegraadslerarenopleidingen hebben een meerjarenplan en een jaarplan opgesteld om invulling te geven aan de uitgangspunten van de veranderagenda. Door de corona-crisis heeft een algemene bijeenkomst met alle groepen niet kunnen plaatsvinden.

Peerreview pabo

Conform het plan 'Verduurzaming peerreview en herijking kennisbases pabo' vindt elk studiejaar het professionele gesprek tussen opleidingsdocenten van de pabo's plaats over de implementatie en de borging van de kennisbases in de curricula in de opleidingen. In 2020 stonden deze gesprekken, mede met het oog op de accreditatie, in het teken van de toetsing. Op grond hiervan zijn verbeteracties geformuleerd, die in een volgende ronde peerreview zullen worden besproken.

Instroom pabo

10voordeleraar voert de regie over het project 'Instroom pabo'. In dat kader zijn ook in 2020 de (Cito-) toelatingstoetsen afgenomen bij aspirant-studenten die naar de pabo willen. Voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur&techniek moesten ze laten zien aan de gestelde bijzondere nadere vooropleidingseisen te voldoen. Omdat aspirant-studenten vanwege de maatregelen tegen het coronavirus zich niet of onvoldoende voor konden bereiden op afnames van de toelatingstoetsen voor de instroom per 1 september 2020, is in overleg tussen de Vereniging Hogescholen en het ministerie van OCW besloten deze aspirant-studenten onder voorwaarden toe te laten tot de pabo. Uiterlijk 31 december 2020 dienden ze alsnog aan de gestelde vooropleidingseisen te voldoen, door middel van het behalen van de toelatingstoetsen.

Verder is in 2020 de evaluatie van deze vooropleidingseisen door ResearchNed opgeleverd en, voorzien van een beleidsreactie vanuit het ministerie van OCW, aangeboden aan de leden van de Tweede Kamer. Op grond van een toezegging van de minister aan de Kamer wordt extra geïnvesteerd in de voorbereiding van aspirant-studenten op deze toelatingstoetsen. Hiertoe is het afgelopen jaar digitaal studiemateriaal ontwikkeld, is landelijke ondersteuning aan aspirant-studenten ter voorbereiding op de toetsen aangeboden en is onderzoek uitgevoerd naar mogelijke (westerse) bias in de toelatingstoetsen. Ook zijn verkennende gesprekken gevoerd met diverse stakeholders over de ontwikkeling van een duurzaam perspectief op de toelatingstoetsen.

Wiscat-toets

In 2020 heeft *10voordeleraar* voor de Wiscat-toets de rol van intermediair vervuld tussen de gezamenlijke pabo's, het Cito en het ministerie van OCW. Voorts zijn in samenwerking met het Cito de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een adaptieve rekentoets ter vervanging van de huidige Wiscat-toets verder verkend.

Ontwikkeling Landelijk Expertisecentrum Jonge Kind en Kennisnetwerk Oudere Kind

In lijn met de Strategische Agenda educatieve sector (2019-2024) van de Vereniging Hogescholen en de wens van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om de leeftijdsspecialisaties binnen de pabo te versterken, zijn middelen vrij gekomen voor de ontwikkeling van het Landelijk Expertisecentrum Jonge Kind en voor de ontwikkeling van een Kennisnetwerk Oudere Kind. Sinds eind 2020 vult *10voordeleraar* het kwartiermakerschap in voor de realisatie hiervan.

Uitvoering bestuursakkoord flexibilisering

Eind 2020 is vanuit *10voordeleraar* invulling gegeven aan het kwartiermakerschap voor de uitvoering van het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen. Vanaf medio februari 2021 voert *10voordeleraar* het projectmanagement voor de uitvoering van dit akkoord.

1.10 Financieel verslag en overige informatie

1.10.1 Samenvatting van het resultaat, balansontwikkeling en projecten

De staat van baten en lasten laat het volgende overzicht zien.

Staat van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributie gefinancierde activiteiten			
Baten			
Contributie	5.160	5.160	5.054
Rentebaten	0	0	2
Baten evenementen	38	175	217
Overige baten	150	5	11
Totaal baten	5.348	5.340	5.284
Lasten			
Personeelskosten	6.315	6.221	5.816
Huisvesting, ICT en bureaunkosten	606	695	887
Kosten beleidsdomeinen	649	1.254	907
Totaal lasten bruto	7.570	8.170	7.610
Af: Toerekening aan projecten	0	0	0
Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	1.216	1.232	1.027
Af: Toerekening beheerorganisatie 10vdl	1.550	1.398	1.332
Totaal toerekening	2.766	2.630	2.359
Saldo lasten netto	4.804	5.540	5.251
Resultaat contributie gefinancierde activiteiten	544	-200	31

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Extern gefinancierde activiteiten			
Transport: resultaat contributie gefinancierde activiteiten	544	-200	31
Projecten			
Projectbaten	857	866	625
Af: Out of pocketkosten	783	799	560
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	0	0	0
Af: Toegerekende kosten vanuit 10vdl	74	67	65
Resultaat projecten	0	0	0
Capaciteitsfunctie			
Baten capaciteitsfunctie	1.250	1.232	1.030
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.216	1.232	1.027
Resultaat capaciteitsfunctie	34	0	3
Beheerorganisatie 10vdl			
Baten beheerorganisatie 10vdl	2.737	2.535	2.566
Af: Out of pocketkosten	1.262	1.204	1.299
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.549	1.398	1.332
Bij: Toerekening aan project Instroom pabo	74	67	65
Resultaat beheerorganisatie 10vdl	0	0	0
Resultaat extern gefinancierde activiteiten	34	0	3
Resultaat vereniging	578	-200	34

Toelichting op de samenvatting van het resultaat

Het resultaat van de vereniging bedraagt €578.000 positief. Het resultaat op contributiegefinancierde activiteiten bedraagt €544.000 positief en het resultaat op de extern gefinancierde activiteiten bedraagt €34.000 positief. In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van €200.000 negatief. Het verschil tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat wordt verklaard door verschillende posten die positieve en negatieve effecten hebben. In aflopende volgorde van grootte zijn dat de volgende posten:

Verklaring verschil resultaat 2020

Bedragen x € 1.000

Effect op resultaat

Contributie gefinancierde activiteiten

Lagere kosten beleidsdomeinen	605
Hogere salariskosten contributie gefinancierde activiteiten	-196
Hogere overige baten	145
Lagere baten evenementen	-137
Meer toerekening aan extern gefinancierde activiteiten	136
Lagere overige personeelskosten	91
Lagere kosten huisvesting, ICT en bureaunkosten	89
Lagere salariskosten extern gefinancierde activiteiten	46
Mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen	-35

Effect op resultaat contributie gefinancierde activiteiten

744

Extern gefinancierde activiteiten

Capaciteitsfunctie	34
--------------------	----

Effect op resultaat extern gefinancierde activiteiten

34

Effect op totaal resultaat Vereniging Hogescholen

778

Toelichting

De hierboven genoemde verschillen worden hieronder kort toegelicht. Zie de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening voor een uitgebreide toelichting.

Lagere kosten beleidsdomeinen (effect €605.000 positief)

Door de coronacrisis en de lockdowns zijn activiteiten uitgesteld waardoor kosten niet of op een later moment zijn gerealiseerd.

Hogere salariskosten contributie gefinancierde activiteiten (effect €196.000 negatief)

De hogere salariskosten op contributiegefinancierde activiteiten zijn inclusief de salariskosten van twee gedetacheerde medewerkers en een betaalde transitievergoeding. Hier staat in totaal €132.000 aan baten tegenover waardoor per saldo een post van €64.000 resteert waar verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen. Aan de ene kant heeft er externe inhuur plaatsgevonden (o.a. wegens ziekte, zwangerschapsverlof en vacaturevervulling) en aan de andere kant zijn vacatures niet, later of op een lager schaalniveau ingevuld.

Hogere overige baten (effect €145.000 positief)

De overige baten zijn €145.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de opbrengsten van twee detacheringen en een vergoeding door het UWV voor een betaalde transitievergoeding (zie hierboven). Ook zijn er meer vacatiegelden ontvangen.

Lagere baten evenementen (effect €137.000 negatief)

Door het niet doorgaan van het jaarcongres liggen de baten evenementen lager dan begroot. Er zijn wel kosten gemaakt voor jaarcongres, maar deze zijn niet in rekening gebracht bij de hogescholen. De wel verantwoorde baten hebben betrekking op de training examencommissies.

Meer toerekening aan extern gefinancierde activiteiten (effect €136.000 positief)

Van deze hogere toerekening heeft €30.000 betrekking op salariskosten (inclusief mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen) en €6.000 op overhead. Verder heeft €100.000 betrekking op een correctie uit het verleden. Het betreft de voor de medewerkers van Zestor en 10voordeleraar op de balans opgenomen verplichtingen voor vakantiedagen en ambtsjubilea. Deze werden in het verleden doorbelast op het moment van uitbetalen in plaats van het moment van het ontstaan van de verplichting. Dit terwijl de verplichting wel op het contributieresultaat drukt in het jaar van het ontstaan van de verplichting. Dit is nu gecorrigeerd. Het betreft €37.000 voor Zestor en €63.000 voor 10voordeleraar.

Lagere overige personeelskosten (effect €91.000 positief)

De overige personeelskosten zijn samen €91.000 lager dan begroot. Dit is exclusief de mutatie op de voorziening wachtgeldverplichtingen (€35.000, apart toegelicht). De lagere kosten zijn vooral het gevolg van lagere kosten voor gezondheidsbeleid, uitzendkrachten en reiskosten (zowel woon-werk als zakelijk). Daar staan hogere kosten voor werving en selectie en diverse personeelskosten tegenover.

Lagere kosten huisvesting, ICT en bureaunkosten (effect €89.000 positief)

Op deze drie categorieën liggen de kosten in totaal €89.000 lager dan begroot. Dit zit vooral in lagere huisvestingskosten (afschrijving en onderhoud) en lagere bureaunkosten (koffie/thee en telefoonkosten). Ondanks de extra investeringen in laptops en aanschaffingen van randapparatuur zijn ook de ICT-kosten lager uitgekomen.

Lagere salariskosten extern gefinancierde activiteiten (effect €46.000 positief)

In totaal liggen de salariskosten op extern gefinancierde activiteiten €46.000 lager dan begroot. Dit is voor het grootste deel het gevolg van niet ingevulde vacatureruimte bij Zestor. Aangezien deze lagere salariskosten ook leiden tot een lagere doorbelasting heeft dit per saldo geen resultaatteffect.

Mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen (effect €35.000 negatief)

Op grond van de herijking van de stand van de voorziening per 31 december 2020 is voor twee ex-werknemers een initiële dotatie gedaan en is voor één ex-werknemer een aanvullende dotatie gedaan. Voor vier ex-werknemers hebben vrijvallen plaatsgevonden wegens beëindiging van de verplichting of lagere onttrekking in 2020. Twee mutaties (één dotatie en één vrijval) hebben betrekking op extern gefinancierde activiteiten.

Resultaat extern gefinancierde activiteiten (effect €34.000 positief)

Dit resultaat is vooral het gevolg van het tijdelijk niet invullen van de vacatureruimte voor de sectorraad HTNO. Hierdoor zijn de doorbelaste kosten lager terwijl de baten ongewijzigd zijn. Tijdens de vacante periode heeft er wel ondersteuning plaatsgevonden maar deze ondersteuning is niet intern doorbelast.

De balansontwikkeling

Het balanstotaal per 31 december 2020 is met €1.287.000 toegenomen ten opzichte van 31 december 2019.

Activa

- De immateriële vaste activa zijn met €2.000 afgenomen als gevolg afschrijvingen voor een bedrag van €18.000 en investeringen voor een bedrag van €16.000.
- De materiële vaste activa zijn met €16.000 toegenomen als gevolg van investeringen voor een bedrag van €168.000 en afschrijvingen voor een bedrag van €152.000.
- De vorderingen zijn met €223.000 toegenomen. Dit is voor €661.000 het gevolg van toegenomen vorderingen (algemeen en 10voordeleraar) en voor €438.000 door een lager saldo op debiteuren en vooruitbetaalde bedragen.
- De liquide middelen zijn toegenomen met een bedrag van €1.051.000. De volledige mutatie in de liquide middelen is verklaard in het kasstroomoverzicht.

Passiva

- Het eigen vermogen is ten opzichte van 2019 toegenomen met €1.157.000. Dit is voor €578.000 het gevolg van de resultaatbestemming 2020 en voor €579.000 van de vrijval van de voorziening onderhoud gebouwen wegens een stelselwijziging per 1 januari 2020.
- Het totaal van de voorzieningen is ten opzichte van 2019 afgenomen met €662.000. Dit is voor €579.000 het gevolg van de vrijval van de voorziening onderhoud gebouwen wegens een stelselwijziging per 1 januari 2020 en voor €83.000 het gevolg van mutaties op de overige voorzieningen.
- De kortlopende schulden zijn ten opzichte van 2019 per saldo afgenomen met €792.000. Zie de specificatie van de kortlopende schulden voor een nadere toelichting.

Beheerorganisatie 10voordeleraar en projecten

In 2020 hebben activiteiten plaatsgevonden voor de projecten Instroom Pabo en Je ogen uitkijken. De beheerorganisatie *10voordeleraar* wordt sinds 2018 niet meer gezien als project maar als een activiteit met een eigen vermelding onder de extern gefinancierde activiteiten. Instroom Pabo is een project-activiteit die wordt uitgevoerd door de beheerorganisatie *10voordeleraar*.

Beheerorganisatie 10voordeleraar

In 2016 is het besluit genomen om *10voordeleraar* als activiteit binnen de vereniging voort te zetten, waarvan in 2017 nog grotendeels als gesubsidieerd project. Dit heeft tot gevolg gehad dat deze activiteit tot en met 2017 als project binnen de vereniging heeft bestaan. Per 31 december 2017 zijn de gesubsidieerde activiteiten van *10voordeleraar* afgerond. De definitieve subsidieafrekening is in 2018 ingediend en de resterende subsidie is in 2018 volledig afgewikkeld. De activiteiten van het project *10voordeleraar* zijn sinds 2018 voortgezet door de beheerorganisatie *10voordeleraar*.

Project Instroom Pabo

Het project Instroom Pabo is in 2018 van start gegaan als een gecombineerde voortzetting van de projecten Een Goede Basis van de Vereniging Hogescholen en Instroom Pabo van de MBO Raad.

Project Je ogen uitkijken

Je ogen uitkijken is een project dat in 2019 van start is gegaan, gefinancierd wordt door OCW en de hogescholen (50/50) en alleen out of pocketkosten kent.

1.10.2 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Op grond van bijlage 2 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel e, van de WNT is deze ook van toepassing op de Vereniging Hogescholen. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Vereniging Hogescholen van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen bezoldigingsmaximum, plafond €201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging van de topfunctionarissen

Bedragen x € 1

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2020

Naam	dhr. mr. M.H.J. Limmen	dhr. drs. R. Minnée
Functiegegevens	Voorzitter	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	157.963	131.730
Beloningen betaalbaar op termijn	21.110	20.673
Subtotaal	179.073	152.403
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	179.073	152.403
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

Naam

	dhr. mr. M.H.J. Limmen	dhr. drs R. Minnée	mw. drs. C.M. Hageman
Functiegegevens	<i>Voorzitter</i>	<i>Directeur</i>	<i>Plaatsvervangend directeur</i>
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 19-08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	143.543	127.721	69.790
Beloningen betaalbaar op termijn	20.227	19.915	12.419
Subtotaal	163.770	147.636	82.209
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	122.778
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug- ontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totaal bezoldiging	163.770	147.636	82.209

De heer mr. M.H.J. Limmen is per 1 december 2018 in dienst.

De heer drs. R. Minnée is per 1 augustus 2016 in dienst getreden.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking¹ (leden bestuur)

2020

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. J. Bogerd MBA	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. M. Brussaard	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. S.P. van den Eijnden	lid/vice voorzitter	3-4 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. H.N. Hagoort	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. ir J.F. Houterman	lid	1-7 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. prof. mr. H.M. de Jong	lid/vice voorzitter	1-1 t/m 30-06	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. J.L. Mulder	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. dr. H.J. van Wijnen	lid	1-1 t/m 30-04	Nul	Onbezoldigd

2019

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. J. Bogerd MBA	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. M. Brussaard	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. H.N. Hagoort	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. prof. mr. H.M. de Jong	lid/vice voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. E.C. Meijer	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. dr. H.J. van Wijnen	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

De bezoldiging die de bestuursleden van hun eigen hogescholen ontvangen wordt verantwoord in de jaarverslagen van de betreffende hogescholen.

¹ Op alfabetische volgorde.

Toezichthoudende topfunctionarissen

De Vereniging Hogescholen kent geen raad van toezicht maar een auditcommissie.

2020

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. drs. B. Verveld	voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. ir. E. Schapers MBA	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

2019

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. mr. L.K. Geluk	voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. B. Verveld	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

De bezoldiging die de leden van de auditcommissie van hun eigen hogescholen ontvangen wordt verantwoord in de jaarverslagen van de betreffende hogescholen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1.10.3 Overzicht verantwoording bestuurskosten en declaraties

In de onderstaande tabel² staan de bestuurskosten vermeld die voor vergoeding in aanmerking komen en die in het jaarverslag zijn verantwoord.

Bestuurskosten

Bedragen x € 1

<i>Functie</i>	dhr. mr. M.H.J. Limmen voorzitter	dhr. drs. R. Minnée directeur	Gezamenlijk	Totaal
Reis- en verblijfkosten binnenland	2.485	3.626	0	6.110
Reis- en verblijfkosten buitenland	0	0	0	0
Representatie	396	55	1.723	2.174
Overige kosten	1.557	0	0	1.557
Totaal	4.437	3.681	1.723	9.841

Specificatie overige kosten

Verhuiskosten	0	0	0	0
Vergoeding tijdelijke woonruimte	0	0	0	0
Vaste onkostenvergoeding voor onbelaste onkosten	0	0	0	0
Deelname aan congressen, cursussen en opleidingen	1.557	0	0	1.557
Abonnementen en vakliteratuur op de werkplek	0	0	0	0
Lidmaatschap landelijke beroepsvereniging	0	0	0	0
Totaal	1.557	0	0	1.557

Toelichting

Naast de kosten die via facturen worden betaald zijn de voorzitter en de directeur uit hoofde van hun functie in het bezit van een zakelijke creditcard die zij kunnen gebruiken voor functiegebonden uitgaven. Incidenteel worden ook organisatiekosten met deze creditcards voldaan. Hier wordt terughoudend mee omgegaan en er wordt eerst gekeken of de kosten niet per bank kunnen worden voldaan. Tevens is voor organisatiekosten een bedrijfscreditcard beschikbaar op naam van het hoofd financiële en interne zaken. Ook kunnen de voorzitter en de directeur, net als alle overige werknemers, onkostendeclaraties indienen die via het salaris worden uitbetaald. Voor alle creditcardbetalingen en -afrekeningen en onkostendeclaraties geldt dat, net als voor betalingen die via facturen verlopen, de reguliere interne beheersingsmaatregelen van toepassing zijn. De accountant toetst dit.

2 Conform het model zoals opgenomen in de brief van de Vereniging Hogescholen aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met kenmerk 16.4347.avw d.d. 3 november 2016 met als onderwerp 'Publieke verantwoording over bestuurderskosten/declaraties'.

1.10.4 Personeel

Deze tabel geeft een overzicht van de *gemiddelde* personele bezetting per jaar.

Gemiddelde personele bezetting per jaar

	Begroot 2020		Werkelijk 2020		Werkelijk 2019	
	fte	%	fte	%	fte	%
Contributie gefinancierde activiteiten						
Activiteiten	28,18		27,48		28,04	
Beleid	27,08		26,38		26,54	
Management	1,10		1,10		1,50	
Ondersteuning	9,89		10,04		0,24	
FIZ	4,40		4,40		4,61	
P&O	1,54		1,55		1,57	
Secretariaat	3,95		4,09		4,06	
Overig	0,67		1,60		2,48	
Ouderschapsverlof, PAS-regeling, detachering	0,67		1,60		2,48	
Totaal contributie gefinancierde activiteiten	38,74	61%	39,12	63%	40,76	65%
Extern gefinancierde activiteiten						
Projecten	0,60		0,66		0,60	
Instroom Pabo	0,60		0,66		0,60	
Capaciteitsfunctie	10,97		10,11		9,17	
Zestor	9,17		8,24		7,62	
Ondersteuning sectorraden	0,80		0,87		1,20	
Ondersteuning SZVG	0,00		0,00		0,01	
UASNL	1,00		1,00		0,33	
Beheerorganisatie 10voordeleraar	12,69		12,48		12,66	
Totaal extern gefinancierde activiteiten	24,26	39%	23,25	37%	22,42	35%
Totale formatie vereniging	63,00	100%	62,37	100%	63,19	100%

Toelichting

Een deel van de formatie van FIZ en P&O wordt doorbelast aan de extern gefinancierde activiteiten. De formatie secretariaat is inclusief 1,75³ fte ondersteuning directie en voorzitter.

3 Ultimo 2020 1,89 fte

1.10.5 Toekomstige ontwikkelingen

Begroting 2021 en meerjarenprognose 2022/2023

De door de algemene vergadering op 27 november 2020 goedgekeurde begroting 2021 en meerjarenprognose 2022/2023 zien er als volgt uit:

Begroting 2021 en meerjarenprognose 2022/2023

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2020	Prognose 2020 ⁴	Begroting 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Contributie gefinancierde activiteiten					
Baten					
Contributie	5.160	5.160	5.283	5.389	5.497
Rentebaten	0	0	0	0	0
Overige baten	5	151	133	62	13
Totaal baten	5.165	5.311	5.416	5.451	5.510
Lasten					
Personeelskosten	6.221	6.385	6.709	6.577	6.658
Huisvesting, ICT & bureaunkosten	695	641	720	734	749
Kosten beleidsdomeinen	1.079	641	876	781	797
Totaal lasten bruto	7.995	7.667	8.305	8.092	8.204
Af: Toerekening aan projecten	0	0	0	0	0
Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	1.232	1.245	1.281	1.307	1.333
Af: Toerekening beheerorganisatie 10vdl	1.398	1.446	1.308	1.334	1.361
Af: totaal toerekening	2.630	2.691	2.589	2.641	2.694
Totaal lasten netto	5.365	4.976	5.716	5.451	5.510
Resultaat contributie	-200	335	-300	0	0

	Begroting 2020	Prognose 2020 ⁴	Begroting 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Extern gefinancierde activiteiten					
Transport: resultaat contributie	-200	335	-300	0	0
Projecten					
Projectbaten	866	547	710	724	738
Af: Out of pocketkosten	799	475	638	651	664
Af: Toegerekende kosten 10vdl	67	72	72	73	74
Resultaat projecten	0	0	0	0	0
Capaciteitsfunctie					
Baten capaciteitsfunctie	1.232	1.248	1.281	1.307	1.333
Af: Toegerekende kosten vereniging	1.232	1.245	1.281	1.307	1.333
Resultaat capaciteitsfunctie	0	3	0	0	0
Beheerorganisatie 10vdl					
Baten beheerorganisatie 10vdl	2.535	2.235	2.530	2.581	2.633
Bij: Toerekening aan project Instroom Pabo	67	72	72	73	74
Af: Out of pocketkosten	1.204	861	1.294	1.320	1.346
Af: Toegerekende kosten vereniging	1.398	1.446	1.308	1.334	1.361
Resultaat beheerorganisatie 10vdl	0	0	0	0	0
Totaal resultaat vereniging	-200	338	-300	0	0

4 Per 30 juni 2020

Toelichting begroting 2021 en meerjarenprognose 2022/2023

2021

Voor 2021 is een begroting opgesteld die sluit op €300.000 negatief. Dekking voor dit tekort komt uit het positieve resultaat over 2020. Voor 2020 werd ten tijde van de begrotingsopstelling een fors overschot verwacht ten gevolge van niet of later gestarte beleidsactiviteiten als gevolg van de coronapandemie. Een en ander wordt hieronder en in het jaarplan 2021 toegelicht.

De contributie voor 2021 is ten opzichte van 2020 met 2,4 procent verhoogd (€123.831) vanwege loon- en prijscompensatie. Er zijn geen rentebaten begroot en de overige baten bedragen €133.000 (grotendeels detachering van een medewerker).

In de salariskosten is rekening gehouden met vacatures, periodieken, verwachte in- en uitdiensttredingen, een opslag van 1 procent⁵ voor onvoorziene salariskosten en met een cao-stijging van 2,5 procent (het betreft een geschat gecumuleerd effect van de tussen-cao 2020 en de nieuw af te sluiten cao vanaf 2021). Het rekenpercentage werkgeverslasten is verhoogd tot 29,1 procent op grond van de verwachte stijging van de pensioenpremies. De overige personeelskosten zijn met 4,9 procent gedaald (€21.500), vooral door een lagere post voor reiskosten woon-werk. Overall stijgen de totale bruto personeelskosten met 7,8 procent. Zie de toelichting in paragraaf 5.1 van het Jaarplan 2021 voor meer details.

Voor de overige kosten (huisvesting, ICT & bureaunkosten en beleidsdomeinen) zijn er begrotingsaanpassingen gedaan (zowel omlaag als omhoog) op grond de eindejaarsprognose 2020 en benodigde prioriteitsstellingen.

Huisvesting, ICT & bureaunkosten stijgen samen met 3,6 procent (€25.000) wat voor het grootste deel het gevolg is van een nieuw begrote post voor negatieve rente (€32.000).

De out of pocketkosten beleidsdomeinen zijn in totaal met 18,8 procent verlaagd (€203.000). Van de extra post van €200.000 die voor 2020 was opgenomen voor de analyse van het proces dat nodig is om de ambitie van de vereniging als netwerkorganisatie waar te maken en de omslag die dat van het bureau vraagt is €110.000 doorgeschoven naar 2021. De stelpost van €110.000 voor capaciteit die in 2020 was opgenomen voor de implementatie van de strategische agenda is voor 2021 verwerkt in uitbreiding van personele capaciteit en maakt voor 2021 dus deel uit van de personeelskosten.

In de begroting 2021 is verder rekening gehouden met een dekking op de bruto lasten vanuit de extern gefinancierde activiteiten. In totaal wordt hier bijna €2,6 miljoen aan toegerekend (personeel en overhead). De netto lasten (bruto lasten minus de toerekening) stijgen per saldo met 6,5 procent tot €5,7 miljoen.

2022 en verder

Het resultaat van de meerjarenprognose voor 2022 en 2023 wordt, naast de hoogte van de contributie, in belangrijke mate bepaald door de mate waarin de vereniging in staat is kosten toe te rekenen aan de extern gefinancierde activiteiten. Vooralsnog is voor de jaren 2022 en 2023 gerekend met dezelfde (geïndexeerde) bedragen als voor 2021. De meerjarenprognoses voor 2022 en 2023 laten resultaten zien van nul. Daarbij is aan de lastenkant gerekend met 2 procent loonstijging en prijsstijging voor zowel 2022

5 2020 2 procent

als 2023. De systematiek van de contributie volgend is daarom voor zowel 2022 als 2023 gerekend met 2 procent contributieverhoging. In de meerjarenprognoses voor 2022 en 2023 zijn de salariskosten en de overige baten gecorrigeerd voor de op het moment van vaststellen te voorziene aanpassingen.

Financieel beleid

De in het bestuursverslag beschreven beleidsdomeinen leggen de basis voor de planning en control cyclus van de vereniging. De verenigingsagenda is leidend voor alle werkzaamheden. De begroting, de managementrapportages en jaarrekening geven, naast een klassieke op kostensoorten gebaseerde indeling, ook zicht op de kosten van de beleidsdomeinen. Alle beleidsadviseurs hebben in hun resultaat- en ontwikkelplan de voorgenomen resultaten beschreven rond de beleidsdomeinen. Beleidsadviseurs werken niet in alle gevallen exclusief voor één beleidsdomein, maar in voorkomende gevallen voor meerdere beleidsdomeinen. Een tijdschrijfsystematiek biedt de mogelijkheid om de bestede uren bij te houden en te verwerken in de managementrapportages c.q. activiteitenrapportages. Per beleidsdomein zijn op deze wijze de uren en de lasten helder te verantwoorden.

In 2020 was er binnen het financieel beleid van de Vereniging Hogescholen, net als voorgaande jaren, aandacht voor de financiering en verantwoording van de contributie gefinancierde beleidsactiviteiten en voor de extern gefinancierde activiteiten waaronder de projecten. De toepassing van de P&C-cyclus zorgt ervoor dat periodiek financiële verantwoordingen worden opgesteld ten behoeve van het management en derden zoals subsidievertrekkers. Daartoe worden driemaandelijks budgetgesprekken georganiseerd om afwijkingen van begrotingen te kunnen motiveren en ervoor te zorgen dat steeds aan de subsidie-eisen wordt voldaan. Daarnaast wordt driemaandelijks aan de directie gerapporteerd over de totale financiële uitputting van de begroting van de Vereniging Hogescholen waarbij de eindejaarsprognose het belangrijkste sturingsmiddel is. Per 30 juni van het lopende boekjaar wordt naast een financiële rapportage ook een bestuursverslag opgesteld waarin verslag wordt gedaan van de uitgevoerde werkzaamheden, behaalde successen en bereikte mijlpalen voor de activiteiten van de vereniging.

Binnen de P&C-systematiek van de vereniging worden vanuit de bruto lasten (de primaire kosten) bedragen toegerekend aan de extern gefinancierde activiteiten waarna de netto (op de contributie gefinancierde activiteiten drukkende) lasten resteren. Aan de toerekeningen liggen twee methoden ten grondslag. Voor Zestor en *10voordeleraar* wordt voor verhuur (huisvesting en werkplekken) een systematiek gehanteerd van prijs (p) x afgenomen hoeveelheid (q) en voor dienstverlening (personeel, FIZ, en P&O) een combinatie van werkelijke salariskosten, uren x tarief (FIZ) en aantal medewerkers x tarief (ondersteuning P&O). Voor Zestor en *10voordeleraar* wordt tevens gebruik gemaakt van een vast opslagpercentage op de salariskosten voor overige personeelskosten. Voor de toerekening aan de sectorraden wordt gebruik gemaakt van een vooraf overeengekomen bedrag dat is gebaseerd op salariskosten plus een vast all-in bedrag voor overhead. Tot slot worden de resterende netto kosten (na toerekening aan de extern gefinancierde activiteiten van de ondersteunende afdelingen (FIZ, P&O en secretariaat) intern doorbelast aan de kostendragende afdelingen (bestuur & directie en beleid).

Ook wordt ten behoeve van het management en de coördinatoren een contributie-urenrapportage opgesteld en besproken. Deze rapportage volgt dezelfde frequentie als de managementrapportages. In deze urenrapportage worden per activiteit en per persoon de gerealiseerde uren afgezet tegen de begrote uren op jaarbasis en de begrote uren tot en met de verslagperiode.

Beleggingsbeleid

De liquide middelen worden beheerd conform het treasurystatuut van de Vereniging Hogescholen. Het treasurystatuut vormt de voor de Vereniging Hogescholen van toepassing zijnde gedragscode. Er wordt voor overtollige liquide middelen alleen gebruik gemaakt van spaar- depositorekeningen. Ultimo 2020 stonden alle liquide middelen op een betaalrekening of op een spaarrekening. Over de stand van de liquide middelen en de naleving van het treasurystatuut wordt middels een treasuryrapportage halfjaarlijks gerapporteerd aan de treasurycommissie. Over de besteding van de projectgelden wordt aan de subsidiegever jaarlijks of conform de afgesproken frequentie verantwoording afgelegd, al dan niet voorzien van een controleverklaring van een onafhankelijk accountant.

Beleid inzake omvang en functie van eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Vereniging Hogescholen bestaat per balansdatum uit een algemene reserve en staat ter vrije beschikking. Negatieve resultaten worden onttrokken aan het eigen vermogen. Positieve resultaten worden in beginsel teruggegeven aan de leden middels een contributiekorting tenzij het risicoprofiel of andere overwegingen aanleiding geven tot versterking van het eigen vermogen.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

In 2015 is een notitie opgesteld over de gewenste hoogte van het eigen vermogen in relatie tot de (financiële) risico's die de vereniging loopt. Deze notitie is goedgekeurd in de algemene vergadering van 11 december 2015. Met de goedkeuring van deze notitie is besloten de minimumnorm voor de solvabiliteit te verhogen tot 40 procent en om de maximumnorm te laten vervallen. Ook is besloten om een risico-identificatie en -evaluatie uit te voeren zodat nadrukkelijker het verband kan worden gelegd tussen de hoogte van het eigen vermogen, de risico's die de vereniging loopt en de maatregelen, onder andere in de governance, die genomen kunnen worden om de risico's te beheersen.

In het najaar van 2016 heeft deze risico-identificatie en -evaluatie, onder externe begeleiding door een gespecialiseerd bureau, plaatsgevonden. Tijdens een eerste sessie zijn door diverse medewerkers (directie, beleid, staf) risico's in kaart gebracht en ingeschat op kans en impact. Tijdens een tweede validatiesessie zijn de in kaart gebrachte risico's geschoond op dubbelingen en zijn verbeteringen aangebracht. Over de daaruit voortgekomen lijst met risico's is door het begeleidende bureau een Monte Carlo simulatie uitgevoerd. Een Monte Carlo simulatie is erop gericht om, door middel van een groot aantal willekeurige trekkingen, de kans te berekenen dat de in kaart gebrachte risico's zich gelijktijdig voordoen.

Met de auditcommissie is medio 2018 afgesproken het onderwerp risicobeheersing jaarlijks te agenderen. De eerder uitgevoerde risicoanalyse hoeft niet jaarlijks of met een vaste frequentie te worden herhaald, maar blijft wel jaarlijks op de agenda. Dat kan ook in een minder mathematische vorm. Inmiddels is besloten om in 2021, na de verkiezingen, de risicopositie opnieuw in kaart te brengen.

De belangrijkste risico's en onzekerheden hangen samen met het onderstaande.

- Het karakter van de organisatie. In algemene zin kan gesteld worden dat ingrijpende wijzigingen in de koers van de vereniging en de daarmee samenhangende inrichting van het verenigingsbureau, de financiële stabiliteit van de vereniging kunnen beïnvloeden. Daarnaast kan in algemene zin ook gesteld worden dat bij een vereniging het risico bestaat dat leden de vereniging verlaten.
- Het eigenrisicodragerschap voor WW/BWRHBO. Het financiële risico volgend uit WW en BWRHBO plus eventuele vervolgschade in algemene zin. Dit risico is in algemene zin geformuleerd zonder dit te koppelen aan specifieke activiteiten.
- Het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten. Dit is een kleiner risico, maar het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten zal niet in alle gevallen geheel of direct gecompenseerd kunnen worden door het verlagen van kosten. Out of pocketkosten kunnen over het algemeen snel afgebouwd worden maar overhead (huisvesting, ICT, bureaunkosten en ondersteuning P&O) niet.

Gerekend over de volledige lijst met risico's en met een zekerheidspercentage van 90 procent komt het risicoprofiel van de vereniging uit op 7,6 miljoen. Een zekerheidspercentage van 90 procent betekent dat er 10 procent kans bestaat dat een weerstandsvermogen van 7,6 miljoen niet toereikend is. Het eigen vermogen van de Vereniging Hogescholen bedroeg ultimo 2020 8,97 miljoen. Dit is inclusief de vrijval van de voorziening groot onderhoud per 1 januari 2020⁶ ten gevolge van de per die datum doorgevoerde stelselwijziging (€579.000) en inclusief het positieve resultaat over 2020.

6 Verwerkt in de vergelijkende cijfers over 2019.

1.10.6 Doelstelling

De Vereniging Hogescholen is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, is aangegaan voor onbepaalde tijd en is gevestigd te Den Haag.

Met inachtneming van de autonomie van de hogescholen heeft de Vereniging Hogescholen als doel⁷:

- a het bevorderen van de ontplooiing van het hoger beroepsonderwijs in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen;
- b het behartigen van de belangen van de hogescholen;
- c het bevorderen van de relatie tussen de hogescholen onderling en tussen de hogescholen en de samenleving;
- d het bevorderen van een doelmatige bestuurlijke onderwijs- en onderzoeksinhoudelijke samenwerking tussen de hogescholen en hun onderlinge afstemming;
- e het bevorderen van gezamenlijke standpunten ten dienste van het overleg met de ministers van onderwijs, cultuur en wetenschap en van economische zaken en klimaat;
- f het bevorderen van samenwerking tussen de hogescholen en de universiteiten;
- g het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten.

De Vereniging Hogescholen beoogt geen winst.

1.9.7 Personalia

Bestuur

Het bestuur⁸ van de Vereniging Hogescholen kende in 2020 de volgende samenstelling:

- De heer mr. M.H.J. Limmen (aangetreden per 1 december 2018)
 - De heer J. Bogerd MBA, lid (aangetreden per 1 januari 2018)
 - Mevrouw M. Brussaard, lid (aangetreden per 1 maart 2018)
 - De heer drs. S.P. van den Eijnden, lid (aangetreden per 3 april 2020)
 - De heer drs. H.N. Hagoort, lid (aangetreden per 1 januari 2018)
 - De heer ir J.F. Houterman, lid (aangetreden per 1 juli 2020)
 - De heer prof. mr. H.M. de Jong, lid (beëindigd per 1 juli 2020)
 - Mevrouw drs. J.L. Mulder, lid (aangetreden per 1 januari 2020)
 - De heer dr. H.J. van Wijnen, lid (beëindigd per 1 mei 2020)
-
- De heer drs. R. Minnée is secretaris van het bestuur
 - Mevrouw drs. E.M.A. Storm-Spuijbroek is plaatsvervangend secretaris van het bestuur

De heer Limmen is op 1 december 2018 aangetreden als voorzitter van de Vereniging Hogescholen.

De heer Bogerd is met het besluit van de algemene vergadering van 1 december 2017 per 1 januari 2018 benoemd tot lid van het bestuur.

Mevrouw Brussaard is met het besluit van de algemene vergadering van 1 december 2017 per 1 maart 2018 benoemd tot lid van het bestuur.

7 Op 6 maart 2018 zijn de statuten gewijzigd.

8 Leden op alfabetische volgorde

De heer Van den Eijnden is met het besluit van de algemene vergadering van 3 april 2020 per 3 april 2020 benoemd tot lid van het bestuur.

De heer Hagoort is met het besluit van de algemene vergadering van 1 december 2017 per 1 januari 2018 benoemd tot lid van het bestuur.

De heer Houterman is met het besluit van de algemene vergadering van 26 juni 2020 per 1 juli 2020 benoemd tot lid van het bestuur.

De heer De Jong is met het besluit van de algemene vergadering van 2 december 2016 per 1 maart 2017 benoemd tot lid van het bestuur. Per 1 juli 2020 is het lidmaatschap van de heer De Jong van het bestuur van de Vereniging Hogescholen geëindigd vanwege zijn vertrek als voorzitter van de HvA.

Mevrouw Mulder is met het besluit van de algemene vergadering van 6 december 2019 per 1 januari 2020 benoemd tot lid van het bestuur.

De heer Van Wijnen is met het besluit van de algemene vergadering van 30 januari 2015 benoemd tot adviserend lid van het bestuur ter borging van de vertegenwoordiging van kleine(re) hogescholen in het bestuur. De heer Van Wijnen is met het besluit van de algemene vergadering van 11 december 2015 per 1 maart 2016 benoemd tot lid van het bestuur. Per 1 mei 2020 is het lidmaatschap van de heer Van Wijnen van het bestuur van de Vereniging Hogescholen geëindigd vanwege zijn vertrek als voorzitter van de CHE.

Auditcommissie

De auditcommissie van de Vereniging Hogescholen kende in 2020 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. B. Verveld, voorzitter (aangetreden per 1 januari 2018)
- mw. ir. E. Schaper MBA (aangetreden per 1 januari 2020)

De auditcommissie is met het besluit van de algemene vergadering van 27 maart 2015 omgevormd van een commissie van het bestuur tot een commissie van de algemene vergadering.

Directie

De directie van de Vereniging Hogescholen kende in 2020 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. R. Minnée, directeur

Managementteam

Het managementteam van de Vereniging Hogescholen kende in 2020 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. R. Minnée, directeur
- mw. drs. E.M.A. Storm-Spuijbroek, hoofd organisatie en strategische planning

2 Jaarrekening

Balans per 31 december 2020 (na bestemming resultaat)

Activa

Bedragen x € 1

	2020	2019
1 Immateriële vaste activa		
1a Website	0	16.698
1b Software	14.836	0
	14.836	16.698
2 Materiële vaste activa		
2a Gebouwen	3.652.236	3.641.857
2b Meubilair	60.980	77.280
2c Machines en apparatuur	142.548	121.125
	3.855.764	3.840.262
3 Vlottende activa		
3a Vorderingen	2.353.778	2.131.189
3b Liquide middelen	7.099.132	6.048.347
	9.452.910	8.179.536
Totaal	13.323.510	12.036.496

Passiva

Bedragen x € 1

2020**2019****4 Eigen vermogen**

4a Algemene reserve

8.994.620

7.837.563

4b Bestemde reserve

0

0

8.994.620**7.837.563****5 Voorzieningen****643.594****1.305.422****6 Kortlopende schulden****3.685.296****2.893.511****Totaal****13.323.510****12.036.496**

Staat van baten en lasten 2020

Bedragen x € 1

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributie gefinancierde activiteiten			
<hr/>			
Baten			
7 Contributie	5.159.628	5.159.628	5.053.509
8 Rentebaten	0	0	1.790
9 Baten evenementen	38.465	175.000	216.516
10 Overige baten	149.728	5.100	10.602
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	5.347.821	5.339.728	5.282.417
Lasten			
11 Personeelskosten	6.315.068	6.220.681	5.816.327
12 Huisvesting, ICT & bureaunkosten	605.714	695.000	886.821
13 Kosten beleidsdomeinen	648.782	1.254.000	906.765
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Totaal lasten bruto</i>	<i>7.569.564</i>	<i>8.169.681</i>	<i>7.609.913</i>
14 Af: Toerekening aan projecten	0	0	0
15 Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	1.215.998	1.232.108	1.026.909
16 Af: Toerekening beheerorganisatie 10vdl	1.549.734	1.397.876	1.332.016
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Totaal toerekening</i>	<i>2.765.732</i>	<i>2.629.984</i>	<i>2.358.925</i>
Saldo lasten netto	4.803.832	5.539.697	5.250.988
<hr/>			
Resultaat contributie gefinancierde activiteiten	543.989	-199.969	31.429

Extern gefinancierde activiteiten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Transport:			
resultaat contributie gefinancierde activiteiten	543.989	-199.969	31.429
Projecten			
17 Projectbaten	856.961	866.415	624.829
18 Af: Out of pocketkosten	782.783	799.000	559.947
14 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	0	0	0
19 Af: Toegerekende kosten vanuit 10vdl	74.177	67.415	64.882
Resultaat projecten	1	0	0
Capaciteitsfunctie			
20 Baten capaciteitsfunctie	1.249.911	1.232.108	1.029.752
15 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.215.998	1.232.108	1.026.909
Resultaat capaciteitsfunctie	33.913	0	2.843
Beheerorganisatie 10vdl			
21 Baten beheerorganisatie 10vdl	2.737.344	2.534.461	2.565.735
22 Af: Out of pocketkosten	1.261.787	1.204.000	1.298.601
16 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.549.734	1.397.876	1.332.016
19 Bij: Toerekening aan project Instroom pabo	74.177	67.415	64.882
Resultaat beheerorganisatie 10vdl	0	0	0
Resultaat extern gefinancierde activiteiten	33.914	0	2.843
Resultaat vereniging	577.903	-199.969	34.272
Bestemming resultaat			
Algemene reserve:			
Resultaat vereniging	577.903	-199.969	34.272
Bestemde reserve:			
Resultaat vereniging	0	0	0
Totaal (mutatie eigen vermogen)	577.903	-199.969	34.272

Kasstroomoverzicht 2020

Bedragen x € 1

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
<i>Bedrijfsresultaat</i>	577.903	34.272
Aanpassingen voor:		
– Afschrijvingen immateriële vaste activa	17.479	16.697
– Afschrijvingen materiële vaste activa	152.738	177.645
– Mutatie voorzieningen	-661.828	-172.702
– Mutatie voorzieningen wegens vrijval voorziening onderhoud gebouwen	579.154	0
– Veranderingen in werkkapitaal:		
– Mutatie vorderingen	-222.589	2.048.650
– Mutatie kortlopende schulden	791.785	-205.194
	----- 656.739	----- 1.865.096
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	----- 1.234.642	----- 1.899.368
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.234.642	1.899.368
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
– Investerings in immateriële vaste activa	-15.617	0
– Investerings in materiële vaste activa	-168.240	-75.095
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-183.857	-75.095
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
– Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
– Aflossingen van langlopende schulden	0	0
– Betaald dividend	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie liquide middelen	1.050.785	1.824.273

Toelichting op de kasstroom

Uit het kasstroomoverzicht blijkt dat de liquide middelen zijn toegenomen met €1.051.000.

Algemene toelichting bij de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op grond van algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en in het bijzonder de verslaggevingsregels zoals die gelden voor organisaties zonder winststreven (Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640).

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Waardering balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de immateriële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan €1.000 worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan €1.000 of bestedingen met een waarde van minder dan €5.000 voor meerjarig onderhoud worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord.

Vorderingen

Door de Vereniging Hogescholen zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor vorderingen bestaan op derden. Ten behoeve van het risico van oninbare debiteuren kan op basis van individuele beoordeling van de openstaande posten per 31 december een voorziening worden opgenomen. Het saldo van uitgevoerde activiteiten dat te vorderen is van derden is op de balans opgenomen onder de vorderingen. Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2020 is, met inachtneming van RJ-uiting 2019-14, een stelselwijziging doorgevoerd en is de voorziening onderhoud gebouwen vervallen. Vanaf die datum wordt meerjarig onderhoud geactiveerd en afgeschreven. De reden voor deze stelselwijziging is dat er hierdoor in mindere mate sprake is van een schattingselement. De stelselwijziging is geheel in 2020 doorgevoerd en de vergelijkende cijfers over 2019 zijn ongewijzigd gebleven. De stelselwijziging heeft als gevolg dat het eigen vermogen in 2020 eenmalig met €579.000 toe is genomen. Verder heeft de stelselwijziging vanaf boekjaar 2020 invloed op het resultaat aangezien er geen dotaties aan de voorziening onderhoud gebouwen meer plaatsvinden. Daar staan (op termijn) hogere afschrijvingslasten op geactiveerd onderhoud tegenover. De stelselwijziging heeft impact op de hieronder genoemde posten.

- Materiële vaste activa. Deze nemen toe doordat het uitgevoerde onderhoud wordt geactiveerd.
- Voorzieningen. Deze nemen af door de vrijval van de voorziening onderhoud gebouwen.
- Afschrijvingen en afschrijvingslasten. Deze nemen toe ten aanzien van de materiële vaste activa.
- Huisvestingslasten. Deze nemen op de korte tot middellange termijn af doordat er geen dotaties aan de voorziening meer plaatsvinden. Dit effect is groter dan de toenemende kosten van jaarlijks onderhoud dat nu via de exploitatie wordt verantwoord. Op de lange termijn zullen de huisvestingslasten weer toenemen door toenemende afschrijvingslasten op gecumuleerd geactiveerd onderhoud.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De Vereniging Hogescholen is eigen risicodragers voor de wachtgeldverplichtingen. Voor de hiermee samenhangende verplichtingen is een voorziening getroffen. De voorziening betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)

De hoogte van de voorziening personeelsuitgaven (jubilea) is bepaald aan de hand van een ramingsmodel voor de contante waarde van de toekomstige verplichtingen. Dit model houdt rekening met alle toekomstige verplichtingen op basis van schaalmaxima, het gemiddelde personeelsverloop en een disconteringspercentage voor het bepalen van de contante waarde. Het gehanteerde model betreft een zo accuraat mogelijke interne inschatting.

Voorziening verlieslatende contracten

Deze voorziening is in 2018 getroffen wegens een in 2018 afgesloten detachingscontract waarvan de kosten hoger zijn dan de baten.

Kortlopende schulden

Door de Vereniging Hogescholen zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor verplichtingen bestaan aan derden. Het saldo van uitgevoerde activiteiten waarvoor verplichtingen bestaan aan derden is op de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het saldo van de projecten waarvoor de Vereniging Hogescholen het management voert, is vermeld onder de kortlopende schulden. Het saldo ultimo boekjaar geeft de nog beschikbare projectsubsidies weer (bevoorschotting minus reeds verantwoorde baten) en bestaat uit een verplichting aan de subsidieverstrekker uit hoofde van lopende of reeds afgesloten maar nog niet afgerekende projecten.

De overige personeelsbeloningen betreffen beloningen welke deel uitmaken van het beloningspakket, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en uit te betalen vakantiedagen. De hiermee samenhangende verplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden betreffen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Resultaatbepaling

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de som van de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties, subsidies en contributies met betrekking tot het boekjaar en de ontvangen rente uit eigen middelen en anderzijds de som van de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen zodra zij voorzienbaar zijn. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

Met belasting over het resultaat behoeft geen rekening gehouden te worden, daar de Vereniging Hogescholen niet vennootschapsbelastingplichtig is. Voor de btw heeft de Vereniging Hogescholen slechts beperkte belastingplicht.

Pensioenen

De Vereniging Hogescholen is voor wat betreft de pensioenregeling aangesloten bij een bedrijfstak-pensioenfonds en maakt derhalve gebruik van de mogelijkheid een toegezegd-pensioenregeling te verwerken als een toegezegde-bijdrageregeling. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de Vereniging Hogescholen geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De risico's verbonden aan deze pensioenregeling zijn derhalve niet tot uitdrukking gebracht in de balans.

Overig

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatsbepaling zijn conform voorgaand jaar. Indien noodzakelijk zijn ten behoeve van het inzicht de vergelijkende cijfers opnieuw gerubriceerd.

Vreemde valuta

Indien activa en passiva luiden in vreemde valuta heeft omrekening plaatsgevonden tegen de officiële koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de op dat moment geldende koers. Koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

1 Immateriële vaste activa	Website	Software	Totaal
Bedragen x € 1			
<hr/>			
1 januari 2020			
Aanschafwaarde	83.487	0	83.487
Cumulatieve afschrijvingen	-66.789	0	-66.789
Boekwaarde 1 januari 2020	16.698	0	16.698
Mutaties in 2020			
Investerings	0	15.617	15.617
Afschrijvingen	-16.698	-781	-17.479
Inhaalafschrijvingen	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0
Cum.afsch.desinvesteringen	0	0	0
Totaal mutaties in 2020	-16.698	14.836	-1.862
31 december 2020			
Aanschafwaarde	83.487	15.617	99.104
Cumulatieve afschrijvingen	-83.487	-781	-84.268
Boekwaarde 31 december 2020	0	14.836	14.836

Toelichting

De in 2020 gepleegde investeringen zijn als volgt te specificeren:

Software

ScanSys - Image Capture for invoices	15.617
Totaal	15.617

De afschrijvingstermijnen die voor de immateriële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

Website: 5 jaar

Software: 5 jaar

2 Materiële vaste activa	Gebouwen	Meubilair	Machines/ apparatuur	Totaal
Bedragen x € 1				
1 januari 2020				
Aanschafwaarde	4.686.288	863.504	327.902	5.877.694
Cumulatieve afschrijvingen	-1.044.431	-786.224	-206.777	-2.037.432
Boekwaarde 1 januari 2020	3.641.857	77.280	121.125	3.840.262
Mutaties in 2020				
Investeringen	96.608	0	71.632	168.240
Afschrijvingen	-86.229	-16.300	-50.209	-152.738
Inhaalafschrijvingen	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Cum.afsch.desinvesteringen	0	0	0	0
Totaal mutaties in 2020	10.379	-16.300	21.423	15.502
31 december 2020				
Aanschafwaarde	4.782.896	863.504	399.534	6.045.934
Cumulatieve afschrijvingen	-1.130.660	-802.524	-256.986	-2.190.170
Boekwaarde 31 december 2020	3.652.236	60.980	142.548	3.855.764

Toelichting

De in 2020 gepleegde investeringen zijn als volgt te specificeren:

Gebouwen

Airconditioning Prinsessegracht	82.340
Renovatie twee toiletten	8.445
Vloer fietsenstalling	5.823
Totaal	96.608

Machines en apparatuur

Laptops	71.632
Totaal	71.632

De afschrijvingstermijnen die voor de materiële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

- Gebouw Jan Evertstraat: 50 jaar
- Verbouwingen: 10 jaar
- Meubilair: 10 jaar
- Automatiseringsapparatuur: 4 jaar⁹
- Automatiseringsapparatuur (databekabeling): 10 jaar
- Apparatuur repro: 5 jaar

Op het pand aan de Prinsessegracht wordt niet afgeschreven, op het pand aan de Jan Evertstraat wel. Het pand is in mei 2017 getaxeed op een marktwaarde van €6.985.000. De WOZ-waarde bedroeg op 1 januari 2020 €4.175.000.

9 Laptops werden tot en met 2019 afgeschreven in drie jaar worden vanaf 2020 afgeschreven in vier jaar.

3 Vlottende activa

3a Vorderingen

Bedragen x € 1	2020	2019
Debiteuren	775.411	1.159.107
Nog te factureren en ontvangen bedragen	1.116.240	455.408
Vooruitbetaalde bedragen	462.127	516.674
Totaal vorderingen	2.353.778	2.131.189

- De post debiteuren bestaat voornamelijk uit facturen aan hogescholen inzake UASNL, sectorraden, AC-scholenoverleg en 10voordeleraar en verder uit facturen aan Zestor en NWO. De voorschotfacturen voor de contributie 2021 zijn verzonden in januari 2021 en zitten derhalve niet in het debiteurensaldo.
- De post nog te factureren en ontvangen bedragen betreft met name nog te factureren bijdragen voor de hbo monitor 2020, 10voordeleraar, KUO, Instroom PABO en Zestor.
- De post vooruitbetaalde bedragen heeft met name betrekking op de licentie Trifork 2021 (10voordeleraar), lidmaatschappen 2021 Neth-ER en NRIN, verzekeringspremies 2021 en diverse softwarelicenties 2021.

3b Liquide middelen

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo kas	94	167
Voorraad waardebonnen	520	520
Saldo banken	7.098.518	6.047.660
Totaal liquide middelen	7.099.132	6.048.347

4 Het eigen vermogen

4a Algemene reserve

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo 1 januari	7.837.563	7.803.291
Bij: saldo voorziening onderhoud gebouwen per 1 januari	579.154	0
Bij: resultaatbestemming	577.903	34.272
Totaal algemene reserve	8.994.620	7.837.563

4b Bestemde reserve

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo 1 januari	0	0
Af/Bij: resultaatbestemming	0	0
Totaal algemene reserve	0	0

5 Voorzieningen

Bedragen x € 1	2020	2019
Voorziening onderhoud gebouwen	0	579.154
Voorziening wachtgeldverplichtingen	522.854	590.287
Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)	120.740	126.931
Voorziening verlieslatende contracten	0	0
Voorziening langdurige ziekte	0	9.050
Totaal voorzieningen	643.594	1.305.422
Kort (= < jaar)	175.472	299.174
Lang (> jaar)	468.122	1.006.248
Totaal	643.594	1.305.422

Van de totale post voorzieningen heeft een bedrag €175.000 betrekking op verplichtingen met een looptijd tot één jaar en €468.000 op verplichtingen met een looptijd langer dan een jaar.

Voorziening onderhoud gebouwen

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo 1 januari	579.154	360.207
Vrijval wegens stelselwijziging per 1 januari	-579.154	0
Dotatie	0	258.015
Ottrekking	0	-39.068
Totaal voorziening onderhoud gebouwen	0	579.154
Kort (= < jaar)	0	54.973
Lang (> jaar)	0	524.181
Totaal	0	579.154

De voorziening onderhoud gebouwen is per 1 januari 2020 vervallen (zie de algemene toelichting bij de jaarrekening).

Voorziening wachtgeldverplichtingen

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo 1 januari	590.287	756.508
Dotatie	176.832	5.422
Onttrekking	-102.524	-94.538
Vrijval	-141.741	-77.105
Totaal voorziening wachtgeldverplichtingen	522.854	590.287
Kort (= < jaar)	171.226	221.401
Lang (> jaar)	351.628	368.886
Totaal	522.854	590.287

Het saldo per 31 december 2020 heeft betrekking op zes personen. Hieronder zijn twee personen waarmee het dienstverband in 2020 is beëindigd.

De dotatie in 2020 betreft twee personen waarmee het dienstverband in 2020 is beëindigd en een administratieve correctie voor één persoon.

De onttrekkingen in 2020 hebben betrekking op alle personen die gedurende 2020 geheel of gedeeltelijk in de wettelijke of bovenwettelijke wachtgeldregeling zaten.

De vrijval in 2020 betreft de lager dan berekende onttrekkingen in 2020 voor drie personen plus een vrijval wegens beëindiging van de verplichting voor één persoon.

Eén dotatie in 2020 en één vrijval in 2020 heeft betrekking op de extern gefinancierde activiteiten.

Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)

Bedragen x € 1	2020	2019
Saldo 1 januari	126.931	134.709
Dotatie	14.616	0
Onttrekking	-20.807	-4.168
Vrijval	0	-3.610
Totaal voorziening personeelsuitgaven (jubilea)	120.740	126.931
Kort (= < jaar)	4.246	13.750
Lang (> jaar)	116.494	113.181
Totaal	120.740	126.931

Het saldo per 31 december 2020 betreft de berekende stand per die datum op basis van de per die datum in dienst zijnde medewerkers.

Voorziening verlieslatende contracten

Bedragen x € 1	2020	2019
Bedragen x €1	2020	2019
Saldo 1 januari	0	154.700
Dotatie	0	0
Onttrekking	0	-130.908
Vrijval	0	-23.792
Totaal voorziening verlieslatende contracten	0	0
Kort (= < jaar)	0	0
Lang (> jaar)	0	0
Totaal	0	0

Deze voorziening is in 2019 afgewikkeld.

Voorziening langdurige ziekte

Bedragen x € 1	2020	2019
Bedragen x €1	2020	2019
Saldo 1 januari	9.050	72.000
Dotatie	179	0
Onttrekking	-9.229	-38.989
Vrijval	0	-23.961
Totaal voorziening langdurige ziekte	0	9.050
Kort (= < jaar)	0	9.050
Lang (> jaar)	0	0
Totaal	0	9.050

Deze voorziening is in 2020 afgewikkeld.

6 Kortlopende schulden

Bedragen x € 1	2020	2019
Projecten		
Je ogen uitkijken (subsidie OCW + bijdrage hogescholen)	124.400	69.656
Nog te ontvangen facturen Je ogen uitkijken	0	16.230
Instroom PABO (subsidie OCW)	0	62.708
Beheerorganisatie 10voordeleraar		
Nog te betalen bedragen 10voordeleraar	599.625	491.397
Professionaliseringsgelden Peerreview	251.313	178.833
Overig		
Schulden aan leveranciers (crediteuren)	1.399.200	990.364
Te betalen aan Belastingdienst	195.851	178.100
Te betalen vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	214.557	201.496
Te betalen vakantiedagen	144.935	118.293
Te betalen salaris	0	516
Nog te betalen bedragen	209.281	106.692
Vooruitontvangen bedragen	36.947	1.632
UASNL	181.777	154.620
AC-scholenoverleg	250.131	253.473
Netwerk O&O	27.125	21.767
Sectorraad HEO	4.788	4.010
Sectorraad HGZO	15.938	7.975
Platform examencommissies	2.037	2.077
Personeelsvereniging	24.260	33.672
Collectieve AOV personeel	3.129	0
Saldo diversen	2	0
Totaal kortlopende schulden	3.685.296	2.893.511

- De kortlopende schulden zijn ten opzichte van 2019 in totaal toegenomen met €811.000.
- De kortlopende schulden uit hoofde van projecten zijn in totaal afgenomen met €24.000.
- De kortlopende schulden uit hoofde van 10voordeleraar zijn in totaal toegenomen met €181.000.
- Alle overige posten samen zijn goed voor een toename van de kortlopende schulden met een bedrag van €635.000.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Leaseverplichtingen

De Vereniging Hogescholen heeft een leasecontracten voor een auto voor de voorzitter. De contractuele verplichtingen loopt tot 13 november 2024. De leaseverplichting voor de resterende looptijd bedraagt €66.774, berekend tegen het prijspeil van ultimo 2020.

Overig

In verband met de liquidatie van de stichting waarborgfonds is in 2014 door de stichting waarborgfonds een bedrag €3.531.000 ter beschikking gesteld aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ter afdekking van het risico van een door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verstrekte garantstelling aan het Ministerie van Financiën voor een verstrekte schatkistlening aan een hogeschool. Uiterlijk in 2022 zou deze garantstelling ten einde lopen en zou het ter beschikking gestelde bedrag van €3.531.000 vrijvallen aan de hogescholen als de uiteindelijk rechthebbenden. De Vereniging Hogescholen is hierbij opgetreden namens de rechthebbende hogescholen om erop toe te zien dat het bedrag van €3.531.000 conform de vastgelegde verdeelsleutel door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zou worden uitbetaald aan de hogescholen. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft bevestigd dat de uitbetaling aan de rechthebbende hogescholen in 2020 heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2020

Contributie Gefinancierde Activiteiten

Bedragen x € 1

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Baten			
7 Contributie			
Basiscontributie	5.159.628	5.159.628	5.053.509
Af: contributiebijstelling	0	0	0
Totaal contributie	5.159.628	5.159.628	5.053.509
8 Rentebaten	0	0	1.790
9 Baten evenementen	38.465	175.000	216.516
10 Overige baten	149.728	5.100	10.602
Totaal baten	5.347.821	5.339.728	5.282.417

7 Contributies

Onder deze post zijn de contributiebijdragen opgenomen die de vereniging conform de begroting 2020 aan haar (geassocieerde) leden in rekening heeft gebracht.

8 Rentebaten

Er zijn over 2020 geen rentebaten ontvangen.

9 Baten evenementen

Hier worden de baten van de betaalde evenementen verantwoord. Deze zijn lager uitgevallen dan begroot omdat het jaarcongres niet is doorgegaan. De gemaakte kosten zijn niet in rekening gebracht bij de hogescholen.

10 Overige baten

De overige baten betreffen detacheringen, vacatiegelden, een vergoeding van het UWV voor een betaalde transitievergoeding en vergoedingen voor gevoerde administraties voor derden.

Bedragen x € 1	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Lasten			
11 Personeelskosten			
Salarissen			
Salarissen en detacheringen inclusief sociale lasten/pensioenen	5.930.416	5.780.181	5.396.760
Totaal salarissen	5.930.416	5.780.181	5.396.760
Overige personeelskosten			
Collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering	11.467	13.000	11.682
Diensten van derden / inhuur externen	20.014	20.000	25.213
Diverse personeelskosten	50.308	25.000	41.354
Dotatie/vrijval reorganisatievoorziening	0	0	0
Kosten arbovoorzieningen	19.265	27.000	27.043
Kosten gezondheidsbeleid	26.220	52.000	55.945
Leaseauto's	15.880	23.000	27.229
Lidmaatschappen	4.833	0	0
Reis- en verblijfkosten zakelijk	8.511	34.000	45.066
Reiskosten woon-werk	91.364	135.000	143.427
Uitzendkrachten	0	25.000	18.960
Vorming en opleiding	66.268	76.500	72.424
Wervingskosten	35.431	10.000	22.907
WW-uitgaven/mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen	35.091	0	-71.683
Totaal overige personeelskosten	384.652	440.500	419.567
Totaal personeelskosten	6.315.068	6.220.681	5.816.327

Salarissen

De salariskosten liggen in totaal €150.000 boven begroot bestaande uit hogere kosten op de contributiegefinancierde activiteiten (€196.000 hoger) en lagere kosten op de extern gefinancierde activiteiten (€46.000 lager). De hogere salariskosten op contributiegefinancierde activiteiten zijn inclusief de salariskosten van twee gedetacheerde medewerkers en een betaalde transitievergoeding. Hier staat in totaal €132.000 aan baten tegenover waardoor per saldo een post van €64.000 resteert waar verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen. Aan de ene kant heeft er externe inhuur plaatsgevonden (o.a. wegens ziekte, zwangerschapsverlof en vacaturevervulling) en aan de andere kant zijn vacatures niet, later of op een lager schaalniveau ingevuld.

De lagere salariskosten op extern gefinancierde activiteiten zijn vrijwel geheel het gevolg van niet ingevulde vacatureruimte bij Zestor. Ook de tijdelijk niet ingevulde vacatureruimte voor de ondersteuning van de sectorraad HTNO is een deel van de oorzaak. Tijdens de vacante periode heeft er wel ondersteuning plaatsgevonden maar deze ondersteuning is niet intern doorbelast. Aangezien deze lagere salariskosten ook leiden tot een lagere doorbelasting heeft dit per saldo geen resultaat-effect.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn samen €56.000 lager dan begroot en dit is inclusief de mutatie op de voorziening wachtgeldverplichtingen van €35.000.

De lagere kosten van €56.000 zijn het gevolg van volgende oorzaken.

- De reiskosten (woon-werk plus zakelijk) zijn €69.000 lager dan begroot.
- De kosten voor gezondheidsbeleid zijn €26.000 lager dan begroot door de minimale kantoorbezetting. Ook heeft de geplande vitaliteitsweek niet plaatsgevonden.
- De wervingskosten zijn €25.000 hoger dan begroot.
- De diverse personeelskosten zijn €25.000 hoger, vooral door de in 2020 uitbetaalde thuiswerkvergoedingen.
- De post uitzendkrachten is €25.000 lager dan begroot (geheel niet gebruikt). Deze post was aangewezen ter gedeeltelijke dekking van de extra kosten voor de inhuur van een interim HR-adviseur. Zij is inmiddels in dienst getreden.
- De mutatie van de voorziening wachtgeldverplichtingen bedraagt €35.000 (wordt niet begroot). Het betreft een vrijval van €41.000 ten gunste van de contributie gefinancierde activiteiten en een dotatie van €76.000 ten laste van de extern gefinancierde activiteiten.
- Alle overige posten samen zijn goed voor lagere kosten van €22.000.

12 Huisvesting, ICT & bureaunkosten

Bedragen x € 1	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Huisvesting			
Afschrijvingskosten gebouwen + verbouwingen	86.230	104.000	85.939
Diverse belastingen	1.527	3.000	2.126
Diverse huisvestingskosten	0	5.000	0
Dotatie aan onderhoudsvoorziening	0	0	258.015
Energiekosten	53.377	55.000	50.727
Jaarlijks onderhoud	24.577	40.000	0
Onroerendzaakbelasting	20.260	18.000	17.352
Schoonmaakkosten	82.884	81.000	78.880
Servicekosten huisvesting	44.368	43.000	51.664
Water	1.096	2.000	1.081
Totaal huisvestingskosten	314.319	351.000	545.784

Bedragen x € 1	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
ICT			
Afschrijvingskosten machines & apparatuur	50.209	60.000	63.043
Afschrijvingskosten software	781	0	0
Diverse ICT	6.873	5.000	269
Kosten internet	12.995	15.000	14.840
Leasekosten printers	0	0	47.660
Kosten printers (tikkosten)	1.463	7.000	0
Machines en apparatuur (aanschaffingen < 1.000)	42.546	25.000	9.588
Onderhoud machines en apparatuur	482	2.000	538
Onderhoud, support en licenties software	50.418	55.000	53.337
Software	0	0	0
Systeembeheer	90	6.000	2.391
Totaal ICT	165.857	175.000	191.666
Bureaunkosten			
Accountantskosten	26.727	27.000	27.235
Afschrijvingskosten meubilair	16.300	25.000	28.663
Assurantiën	20.261	23.000	24.511
Diverse bureaunkosten	10.135	5.000	6.890
Kantine / koffie- en theevoorziening	10.595	25.000	19.436
Kantoorbenodigdheden	2.587	3.000	2.744
Papierkosten	960	3.000	1.482
Portokosten	8.536	10.000	9.727
Servicekosten bureau	5.334	12.000	0
Telefoonkosten	24.103	36.000	28.683
Totaal bureaunkosten	125.538	169.000	149.371
Totaal huisvesting, ICT en bureaunkosten	605.714	695.000	886.821

In totaal is op huisvesting, ICT en bureaunkosten €89.000 minder besteed dan begroot.

De huisvestingskosten zijn €37.000 lager uitgekomen, vooral door lagere afschrijvingskosten en lagere kosten voor jaarlijks onderhoud.

De ICT-kosten zijn €9.000 lager uitgevallen door lagere afschrijvingskosten, lagere printkosten, lagere kosten systeembeheer en lagere kosten onderhoud, support en licenties software. Daar staan hogere kosten voor machines en apparatuur (aanschaffingen < €1.000) tegenover. Het betreft met name beeldschermen en andere randapparatuur voor thuisgebruik. Laptops zitten hier niet in, deze worden geactiveerd en afgeschreven.

De bureaunkosten zijn in totaal €43.000 lager uitgevallen waarbij op één post na alle posten gelijk of lager zijn uitgevallen. Alleen de post diverse bureaunkosten is hoger uitgevallen. Onder deze post valt de negatieve rente die de banken in de loop van 2020 inrekening zijn gaan brengen (€12.000).

13 Kosten beleidsdomeinen

Bedragen x € 1

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Afschrijving website	16.697	17.000	16.697
Algemene vergadering	6.149	50.000	56.321
Bestuurlijke informatievoorziening	1.418	2.000	15.647
Bestuurscommissies	7.568	36.000	19.742
Bestuurskosten	66.156	10.000	4.489
Brancheprotocol Kwaliteit Onderzoek	75.823	87.000	84.232
Communicatieactiviteiten	24.778	40.000	70.829
Deelname externe organisaties	156.824	154.000	142.326
Diverse representatiekosten	2.710	17.000	6.049
Diverse verenigingskosten	22.310	20.000	12.551
Documentatie en bibliotheek	43.107	45.000	44.255
Drukwerk en marketing	439	20.000	5.579
Extern advies	36.518	100.000	82.986
HBO-discours	0	15.000	4.549
Inhuur t.b.v. implementatie strategische agenda	54.033	110.000	0
Inhuur t.b.v. organisatieontwikkeling	0	200.000	0
Internationalisering	2.756	10.000	9.425
Nieuwjaarsreceptie	7.417	10.000	7.303
Onderhoud website	3.141	15.000	15.817
Out of pocketkosten evenementen	82.911	200.000	230.681
Sectorale adviescolleges	9.688	16.000	16.855
Sectorplannen	19.665	30.000	14.539
Vergaderkosten bureau	8.674	50.000	45.893
Totaal kosten beleidsdomeinen	648.782	1.254.000	906.765

De kosten beleidsdomeinen bestaan uit kosten welke een directe relatie met de beleidsdomeinen hebben. Deze kosten zijn in de activiteitenbegroting en -rapportage gekoppeld aan de beleidsdomeinen. De kosten beleidsdomeinen zijn in totaal €605.000 lager dan begroot. Door de coronapandemie zijn vrijwel alle posten lager of nagenoeg gelijk uitgekomen. Slechts één post is aanzienlijk hoger uitgekomen. Deze en vier andere posten (verschillen allemaal groter dan €50.000 absoluut) staan hieronder toegelicht.

- De post organisatieontwikkeling van €200.000 is in het geheel niet aangesproken. Een deel van de ruimte (€30.000) heeft gediend als dekking voor de extra kosten voor de communicatieadviseur (deze kosten zijn verantwoord onder de salariskosten). Het budget is voor €110.000 doorgeschoven naar de begroting 2021.
- De out of pocketkosten evenementen zijn €117.000 lager uitgekomen door het niet doorgaan van het jaarcongres. De gemaakte kosten voor het jaarcongres zijn niet doorberekend aan de hogescholen.
- De post extern advies is €63.000 lager dan begroot.
- De post inhuur ten behoeve van implementatie strategische agenda is €56.000 lager uitgekomen.
- De post bestuurskosten is €56.000 hoger uitgekomen. In deze post zijn de kosten voor de leergang vakkundig besturen opgenomen (€60.000).

14 Af: Toerekening aan projecten

Bedragen x € 1

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Salarissen	0	0	0
Overhead	0	0	0
Totaal toerekening aan projecten	0	0	0

De Vereniging Hogescholen kan vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan projecten toerekenen. Aangezien er voor 2020 geen projecten waren begroot en in uitvoering zijn geweest waaraan salaris en overhead worden toegerekend, staan de begroting en realisatie 2020 op nul. NB: Het project Instroom Pabo wordt uitgevoerd door de beheerorganisatie 10voordeleraar dus de toerekeningen van salaris en overhead vinden plaats vanuit 10voordeleraar. Het project Je ogen uitkijken kent alleen out of pocketkosten.

15 Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie

Bedragen x € 1

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Salarissen	985.795	1.009.408	812.462
Overhead	230.203	222.700	214.447
Totaal toerekening aan capaciteitsfunctie	1.215.998	1.232.108	1.026.909

De Vereniging Hogescholen rekent vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan de capaciteitsfunctie.

Deze toerekeningen hebben betrekking op de volgende stichtingen en sectorraden:

- Stichting Zestor
- Sectorraad htno
- Sectorraad hss
- Sectorraad heo
- Sectorraad hgzo
- UASNL

De totale doorbelasting ligt €16.000 lager dan begroot. Hiervan is €53.000 (lager) grotendeels het gevolg van het niet invullen van een vacature bij Zestor. Daar staat een eenmalige extra doorbelasting aan Zestor van €37.000 (hoger) tegenover. Het betreft hier de tot en met 2020 opgebouwde verplichtingen voor vakantiedagen en ambtsjubilea voor de medewerkers van Zestor. Deze verplichtingen werden in het verleden op het moment van uitbetalen doorbelast in plaats van op het moment van het ontstaan van de verplichting. Dit is nu gecorrigeerd. Vanaf 2021 zullen de mutaties in het jaar van ontstaan worden doorbelast.

16 Af: Toerekening beheerorganisatie 10vdl

Bedragen x € 1	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Salarissen	1.377.523	1.223.876	1.147.070
Overhead	172.211	174.000	184.946
Totaal toerekening aan beheerorganisatie 10vdl	1.549.734	1.397.876	1.332.016

De toegerekende salariskosten liggen €154.000 hoger wat voor €76.000 het gevolg is van de doorbelasting van de mutatie van de voorziening wachtgeldverplichtingen ten laste van *10voordeleraar*. Het betreft het saldo van een dotatie van €141.000 en een vrijval van €65.000. Verder is €63.000 het gevolg van een eenmalige extra doorbelasting aan *10voordeleraar*. Het betreft hier de tot en met 2020 opgebouwde verplichtingen voor vakantiedagen en ambtsjubilea voor de medewerkers van *10voordeleraar*. Deze verplichtingen werden in het verleden op het moment van uitbetalen doorbelast in plaats van op het moment van het ontstaan van de verplichting. Dit is nu gecorrigeerd. Vanaf 2021 zullen de mutaties in het jaar van ontstaan worden doorbelast. Tot slot wordt €15.000 verklaard door diverse plussen en minnen te gevolge van in- en uitdiensttredingen en een bevordering naar een hogere schaal. De doorbelasting van overhead was €2.000 lager en er is tot slot een afrondingsverschil van €1.000.

Extern gefinancierde activiteiten

Projecten

In 2020 heeft dit betrekking op de volgende projecten:

- Instroom Pabo
- Je ogen uitkijken

Instroom Pabo geeft geen resultaat-effect aangezien de projectbaten gelijk zijn de out of pocketkosten plus de toegerekende salaris- en overheadkosten. Je ogen uitkijken geeft ook geen resultaat-effect aangezien de projectbaten gelijk zijn de out of pocketkosten. Dit project kent geen toegerekende salaris- en overheadkosten.

17 Projectbaten

Bedragen x € 1	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Instroom pabo	717.077	726.415	544.485
Extra activiteiten instroom pabo	44.628	0	0
Je ogen uitkijken	95.256	140.000	80.344
Totaal baten projecten	856.961	866.415	624.829

18 Af: Out of pocketkosten

Bedragen x € 1

	realisatie	begroting	realisatie
	2020	2020	2019
Instroom pabo	649.743	659.000	479.603
Extra activiteiten instroom pabo	37.784	0	0
Je ogen uitkijken	95.256	140.000	80.344
Totaal out of pocketkosten projecten	782.783	799.000	559.947

19 Af: Toegerekende kosten vanuit 10vdl

Bedragen x € 1

	realisatie	begroting	realisatie
	2020	2020	2019
Salarissen	67.647	59.140	56.158
Overhead	6.530	8.275	8.724
Totaal toegerekende kosten vanuit 10vdl	74.177	67.415	64.882

Capaciteitsfunctie

Het resultaat op de capaciteitsfunctie is €34.000 positief. Dit is voor het grootste deel het gevolg van een verschil tussen de toegerekende salariskosten voor HTNO en de contractueel overeengekomen baten. De toegerekende salariskosten waren lager ten gevolge van een vacature. Tijdens de vacante periode heeft er wel ondersteuning plaatsgevonden maar deze ondersteuning is niet intern doorbelast.

Beheerorganisatie 10vdl

De beheerorganisatie *10voordeleraar* geeft geen resultaat-effect aangezien de projectbaten gelijk zijn de out of pocketkosten plus de toegerekende salaris- en overheadkosten.

In de realisatie zijn de baten €202.000 hoger dan begroot en is de toerekening vanuit *10voordeleraar* aan het project Instroom pabo €7.000 hoger dan begroot. Samen €209.000 hoger dan begroot. Aan de kostenkant zijn de out of pocketkosten €58.000 hoger dan begroot en zijn de toegerekende kosten vanuit de vereniging €151.000 hoger dan begroot. Samen ook €209.000.

De hogere totale out of pocketkosten (€58.000) vallen uiteen in lagere out of pocketkosten op peerreview (€211.000 lager, met een eigen bron van dekking afkomstig van het ministerie van OCW) en hogere out of pocketkosten op de overige activiteiten van *10voordeleraar* (€269.000 hoger, gefinancierd door de deelnemende hogescholen). De belangrijkste reden voor de hogere out of pocketkosten op de overige activiteiten van *10voordeleraar* is voornamelijk gelegen in de extra kosten voor het nieuwe toetsysteem. Het nieuwe toetsysteem is betrouwbaarder en beter schaalbaar waarmee de flexibiliteit wordt vergroot. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt als gevolg van de coronacrisis. Zo is er onderzoek gedaan naar online proctoring en heeft het uitstellen en vervolgens inhalen van toetsen ook tot extra uitgaven geleid.

De hogere toegerekende kosten vanuit de vereniging aan de beheerorganisatie *10voordeleraar* (€151.000) zijn veroorzaakt door een mutatie van de voorziening wachtgeldverplichtingen (een dotatie en een vrijval, per saldo €76.000), een eenmalige doorbelasting van de voorziening jubilea en de verplichting vakantiedagen per 31/12/2020 (totaal €63.000) en hogere salariskosten (totaal €15.000), bestaande uit diverse plussen en minnen ten gevolge van in- en uitdiensttredingen en een bevordering naar een hogere schaal. De doorbelasting van overhead was €2.000 lager en er is tot slot een afrondingsverschil van €1.000. Van de totale toegerekende kosten is €138.000 intern doorberekend vanuit het bureau van de beheerorganisatie *10voordeleraar* aan de activiteit peerreview. Hierdoor resteert een extra post van €13.000 (€151.000 min €138.000) op de overige activiteiten van de beheerorganisatie *10voordeleraar*.

Per saldo moeten de deelnemende hogescholen op grond van de realisatie 2020 ten opzichte van de vastgestelde verenigingsbegroting 2020 in totaal €275.000 bijbetalen voor de overige activiteiten. Echter, door een verschil tussen de vastgestelde verenigingsbegroting 2020 en de meerjarenbegroting 2020-2022 van *10voordeleraar* is het in rekening gebrachte voorschot voor 2020 in totaal €10.000 hoger vastgesteld. Dit betekent dat de hogescholen op grond van de realisatie 2020 een eindafrekening tegemoet kunnen zien van in totaal €265.000. Deze kosten kunnen niet gefinancierd worden uit de beschikbare middelen voor peerreview. De eindafrekening per hogeschool kan variëren, afhankelijk van het aantal in rekening gebrachte toetsen in het voorschot (inschatting) en het werkelijk aantal afgenomen toetsen.

Den Haag, 23 april 2021

Namens het bestuur,

mr. M.H.J. Limmen,
voorzitter

secretaris

Overige gegevens

- 1 Bestemming resultaat.
Het resultaat wordt middels de resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.
- 2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.
Deze is bijgevoegd.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering en het bestuur van Vereniging Hogescholen

A. Verklaring over de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging Hogescholen te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Hogescholen per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Hogescholen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.
- de bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven".

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Algemene Vergadering is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT 2020. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de audit commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 23 april 2021

Van Ree Accountants

Was getekend: mr.drs. G.J. de Jong RA

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht lasten per activiteit (inzet personeel plus out of pocketkosten)

Overzicht lasten op basis van activiteiten

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie vs Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Beleidsdomeinen				
Verenigingszaken	902	1.084	-182	650
Communicatie	992	1.205	-213	1.271
Algemeen onderwijsbeleid	553	524	29	582
Onderzoek	480	672	-192	634
Sectoraal onderwijsbeleid	583	565	18	516
Internationalisering	207	245	-38	266
Arbeidsvoorwaarden	431	501	-70	521
Financiën en Governance	222	285	-63	291
Informatievoorziening	222	252	-30	284
Totaal beleidsdomeinen	4.592	5.334	-742	5.015
Overig				
Management	212	206	6	236
Totaal overig	212	206	6	236
Totaal contributie gefinancierde activiteiten	4.804	5.540	-736	5.251

Toelichting

Voor de begroting en de realisatie 2020 is gebruik gemaakt van een systematiek waarbij de totale lasten van de activiteiten (de beleidsdomeinen en management) één op één zijn te relateren aan de staat van baten en lasten. In de bovenstaande tabel zijn de gerealiseerde uren op de activiteiten vermenigvuldigd met de nacalculatorische uurtarieven. Vervolgens zijn de gerealiseerde out of pocketkosten van de activiteiten daarbij opgeteld. Het totaal van de realisatie 2020 in bovenstaande tabel (€4.804.000) sluit aan op het saldo nettolasten op contributie gefinancierde activiteiten in de staat van baten en lasten.

Zie bijlage 2 voor een nadere specificatie van de begrote en gerealiseerde uren op de bovengenoemde activiteiten.

In de realisatie en de begroting zijn de hieronder vermelde uurtarieven gehanteerd.

Uurtarief	Realisatie	Begroting	Verschil	%
Voorzitter en directie	€ 145	€ 158	-€ 13	-8,6%
Beleid	€ 89	€ 97	-€ 8	-8,6%

De in de realisatie gehanteerde tarieven liggen 8,6% lager dan de in de begroting gehanteerde tarieven doordat de totale kosten lager zijn dan begroot.

Contributieactiviteiten

Per activiteit staat hieronder een korte verklaring van de verschillen tussen de begrote kosten en de gerealiseerde kosten. Bij alle activiteiten geldt dat dit wordt verklaard door drie factoren: meer of minder uren, in combinatie met een lager uurtarief (samen uren x tarief) en hogere of lagere out of pocketkosten.

Verenigingszaken

De kosten van verenigingszaken zijn €182.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten uren (plus €148.000) tegenover lagere out of pocketkosten (min €330.000). De hogere kosten voor de uren worden veroorzaakt door meer inzet op het coronadossier. Uitstel van andere activiteiten verklaren de lagere out of pocketkosten.

Communicatie

De kosten van de activiteit communicatie zijn €213.000 lager dan begroot. Hieraan ten grondslag liggen lagere kosten uren (min €29.000) en lagere out of pocketkosten (min €184.000). De lagere out of pocketkosten zijn voornamelijk toe te schrijven aan lagere kosten evenementen en lagere kosten voor communicatieactiviteiten.

Algemeen onderwijsbeleid

De kosten voor de activiteit algemeen onderwijsbeleid zijn €29.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten uren (plus €21.000) en hogere out of pocketkosten (plus €8.000). De hogere out of pocketkosten zijn met name veroorzaakt door de uitbreiding van een onderzoek naar toekenning van leerrechten door het SEO.

Onderzoek

De kosten voor activiteit onderzoek zijn €192.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten uren (min €166.000, door een verschuiving van uren naar verenigingszaken en minder inzet door vacatureruimte) en lagere out of pocketkosten (min €26.000). De lagere out of pocketkosten zijn het gevolg van lagere bestedingen voor de bestuurscommissie en kosten voor het CEKO.

Sectoraal onderwijsbeleid

De kosten voor de activiteit sectoraal onderwijsbeleid zijn €18.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten uren x tarief (plus €43.000) tegenover lagere out of pocketkosten (min €25.000). Deze lagere out of pocketkosten zijn het gevolg van lagere bestedingen voor sectorale adviescolleges en als gevolg van het uitstellen van sectorplannen.

Internationalisering

De kosten voor de activiteit internationalisering zijn €38.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten uren (min €19.000, door tijdelijke vacatureruimte) en lagere out of pocketkosten (min €19.000).

Arbeidsvoorwaarden

De kosten voor de activiteit arbeidsvoorwaarden zijn €70.000 lager dan de begroting. Onderliggend zijn er lagere kosten uren (min €52.000) en lagere out of pocketkosten (min €18.000).

Financiën & Governance

De kosten voor de activiteit financiën & governance zijn €63.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten uren (min €55.000) en lagere out of pocketkosten (min €8.000). Deze lagere out of pocketkosten zijn het gevolg van bijna geen bestedingen voor bestuurscommissies en vergaderkosten.

Informatievoorziening

De kosten voor de activiteit informatievoorziening zijn €30.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten uren (min €26.000) en lagere out of pocketkosten (min €4.000).

Management

De kosten van management worden op dezelfde manier bepaald als de kosten voor de beleidsdomeinen omdat management wordt behandeld als een primaire activiteit. Het gehanteerde tarief voor management is wel hoger dan het tarief voor de beleidsadviseurs. Out of pocketkosten komen hier niet voor. De kosten voor management zijn €6.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door meer uren door het hoofd Organisatie en Strategische Planning. In de begroting waren de uren verdeeld over de activiteiten Management en Verenigingszaken terwijl in de realisatie bijna volledig op management is geschreven.

Bijlage 2 Overzicht uren per activiteit

Ten behoeve van het management en de coördinatoren wordt voor de contributieactiviteiten een urenrapportage opgesteld. In deze urenrapportage worden per activiteit en per persoon de gerealiseerde uren afgezet tegen de begrote uren op jaarbasis.

In de onderstaande tabel is per activiteit weergegeven hoeveel uren er waren begroot voor 2020 plus het procentuele aandeel dat die taak vertegenwoordigt in het totale aantal begrote uren voor 2020. Dit aantal is afgezet tegen de gerealiseerde uren per taak plus de procentuele verdeling van de gerealiseerde uren. Vervolgens is het verschil in de procentuele verdelingen aangegeven. Hoewel deze tabel dus zowel de absolute uren als de verdeling daarvan toont, ligt de nadruk op de verdeling van de uren.

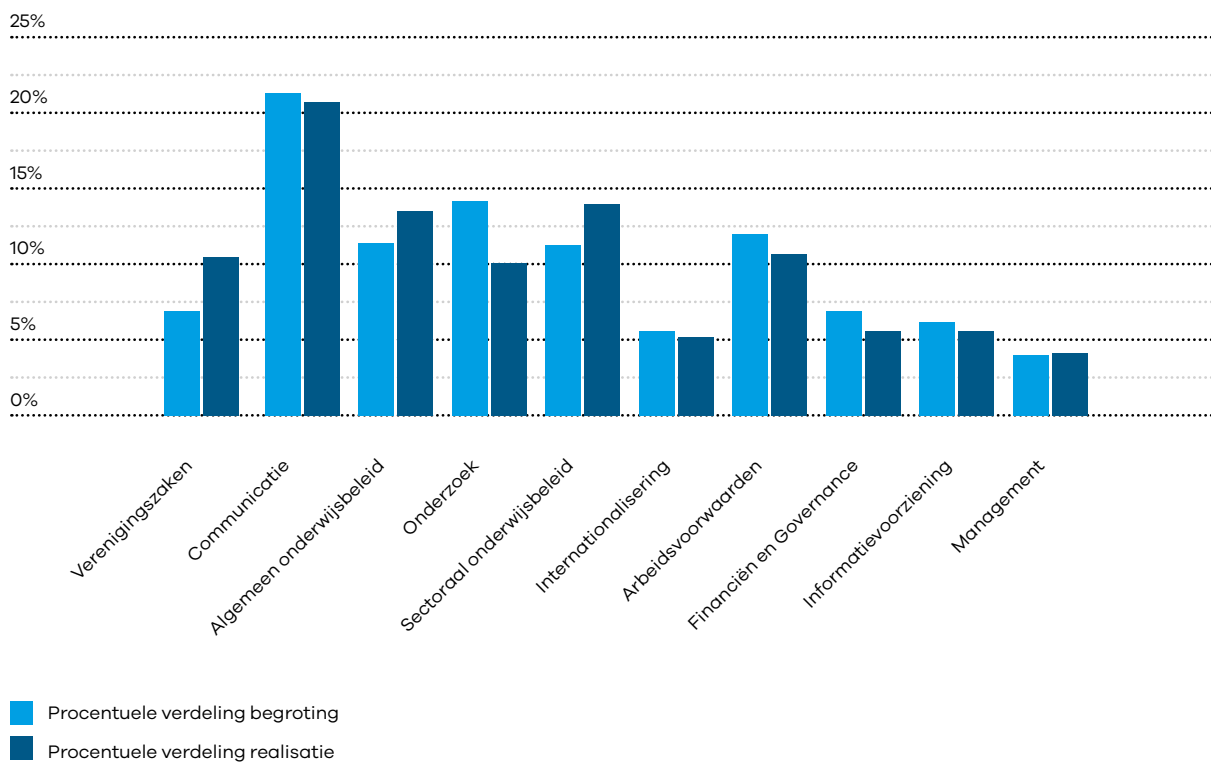
Verdeling uren over activiteiten (absoluut en procentueel)

Uren x 1

	Begroting 2020	Procentuele verdeling	Realisatie 2020	Procentuele verdeling	Vershil
1 Verenigingszaken	2.850	6,9%	4.702	10,5%	3,6%
2 Communicatie	8.760	21,3%	9.258	20,7%	-0,6%
3 Algemeen onderwijsbeleid	4.695	11,4%	6.029	13,5%	2,1%
4 Onderzoek	5.835	14,2%	4.509	10,1%	-4,1%
5 Sectoraal onderwijsbeleid	4.650	11,3%	6.238	14,0%	2,6%
6 Internationalisering	2.310	5,6%	2.317	5,2%	-0,4%
7 Arbeidsvoorwaarden	4.920	12,0%	4.795	10,7%	-1,2%
8 Financiën en Governance	2.850	6,9%	2.499	5,6%	-1,3%
9 Informatievoorziening	2.550	6,2%	2.486	5,6%	-0,6%
10 Management	1.650	4,0%	1.853	4,1%	0,1%
Totaal	41.070	100%	44.685	100%	0%

Hieronder staat de procentuele verdeling over de activiteiten van de begrote versus de gerealiseerde uren grafisch weergegeven. De linker kolommen betreffen de begroting en de rechter kolommen de realisatie.

Procentuele verdeling uren over activiteiten

Vereniging Hogescholen

Bezoekadres

Prinsessegracht 21
2514 AP Den Haag

Postadres

Postbus 123
2501 CC Den Haag

Telefoon

(070) 312 21 21

Twitter

@Ver_Hogescholen

www.vereniginghogescholen.nl